

5

**Kaja
Shukova**
për Shkupin

Programi 2025-2029

SHKUPI PËR TË GJITHË
i qëndrueshëm | i mençur | solidar

LUFTOJMË
PËR SHTËPINË TONË!

Të nderuar bashkëqytetarë,

CShkupi nuk është vetëm një qytet, është shtëpia jonë. Secili prej nesh, çdo mëngjes, e thith të njëjtin ajër, ecën në të njëjtat rrugë dhe shpreson që familja e tij të ketë një jetë më të mirë. Besoj se Shkupi meriton më shumë – meriton të jetë i pastër, i sigurt, funksional dhe plot jetë.

Nuk premtoj mrekulli, por punë të ndershme dhe të përkushtuar. Unë premtoj një administratë të qytetit që do të jetë e hapur për ju, transparente në vendimet e saj dhe përgjegjëse për çdo qindarkë të shpenzuar. Premtoj se nuk do të jem kryetare zyre, por me ju, në terren, në lagjet, në mëhallat dhe rrugët ku zgjidhen problemet reale.

Dua së bashku ta ndërtojmë Shkupin, në të cilin të rinjtë do të duan të qëndrojnë, ku prindërit do të ndihen të sigurt dhe të rriturit do të respektohen. Shkupi, ku çdo qytetar do të mund të thotë, "Ky është qyteti im, këtu është e ardhmja ime".

Prandaj, ju bëj thirrje të jepni mbështetjen tuaj, jo vetëm për mua si kandidate për kryetare të qytetit, por për këtë vizion të përbashkët – për një Shkup modern, evropian, të gjelbër dhe human.

Është koha për të rikthyer shpresën dhe për të provuar se Shkupi mund dhe duhet të jetë më i mirë!

Shkupi është një qytet i solidaritetit, por edhe një qytet i mundësive, diversitetit dhe shpresës. Kryeqyteti ynë mbart një histori të vështirë, por edhe një potencial të jashtëzakonshëm për t'u bërë një qytet modern evropian, duke shtyrë kufijtë e inovacionit, qëndrueshmërisë dhe gjithëpërfshirjes. Ky program është një plan gjithëpërfshirës për transformimin e Shkupit në një qytet, që punon për të gjithë banorët e tij – një qytet që është ekologjikisht i qëndrueshëm, ekonomikisht i begatë, shoqëri të barbartë dhe kulturalisht i gjallë.

Si kandidate për kryetare të Qytetit të Shkupit, kryeqytetin e parashoh si:

- **Një qytet ekologjikisht i qëndrueshëm** – me ajër të pastër, hapësira të gjelbra në qytet dhe breza të gjelbër rreth qytetit që pastrojnë ajrin, ndërtesa me efikasitet energjetik dhe industri nën kontroll të rreptë.
- **Një qytet për njerëzit, jo për makinat** – me korsi biçikletash, zona këmbësorësh, transport publik efikas që funksionon dhe dukshëm më pak trafik të ngarkuar.
- **Një qytet me mundësi të barabarta** – qasje në shërbimet publike cilësore, çdo fëmijë në një shkollë cilësore, çdo familje me qasje në shëndetësi dhe kujdes social, të rinjtë me mundësi për të ndërtuar karrierë dhe jetë këtu, e jo jashtë vendit, një forcë ekonomike që nxit inovacionin, mbështetës i bizneseve të vogla dhe që krijon vende pune cilësore.
- **Një qytet për të gjithë** – me qendra sportive dhe kulturore që festojnë diversitetin dhe trashëgiminë e pasur, kënde lojërash për fëmijë dhe parqe, ku qytetarët ndihen të sigurt dhe afër njëri-tjetrit.
- **Një qytet me institucione që krijojnë besim** – transparent, efikas dhe gjithmonë llogaridhënës ndaj qytetarëve, të cilëve u shërbejnë me përgjegjësi.
- **Një qytet pa mbeturina!**

Ky program është rezultat i konsultimeve disa mujore me ekspertë, artistë, sportistë, të rinj, organizata civile, pronarë biznesesh dhe mijëra banorë të Shkupit, të cilët i dhanë propozimet dhe idetë e tyre, ëndrrën e tyre për një Shkup më të mirë. Ai i përfshin praktikatat më të mira globale të përshtatura për kontekstin dhe sfidat tona lokale.

Pa ju, të dashur shkupjanë, ky program nuk do të ishte gjithëpërfshirës, transparent dhe modern dhe për këtë arsye ju FALËNDEROJ të gjithëve nga zemra!

Zbatimi i këtij programi do të kërkojë përkushtim, ekspertizë dhe burime, por mbi të gjitha do të kërkojë vullnetin dhe bashkëpunimin e përbashkët të të gjitha palëve të interesuara – qytetarëve, bizneseve, organizatave të shoqërisë civile dhe institucioneve publike. Vetëm së bashku mund të ndërtojmë Shkupin që meritojmë – një qytet të solidaritetit, mundësive, diversitetit dhe shpresës.

Ky program nuk është një dokument përfundimtar, por fillimi i rrugës drejt një Shkupi më të mirë. Ai do të zhvillohet dhe do t'i përshtatet kohës, gjithmonë i hapur për ide dhe propozime të reja. Ju bëj thirrje – jo si politikane, por si fqinjë – të ndaloni së ndërtuari urrejtje dhe të filloni të ndërtoni përsëri qytetin tonë, si një shembull për botën. Le të jemi brezi që do të thotë, "Mjaft!" – që do ta zëvendësojë mosharmoninë me punë të përbashkët.

”

SË BASHKU, NE MUND TA BËJMË SHKUPIN NJË QYTET PËR TË CILIN DO TË MUND TË THEM: "PO, KJO ËSHTË NJË SHTËPI KU IA VLEN TË QËNDOJMË, KU FËMIJËT TANË DO TË RRIKEN TË SHËNDETSHËM DHE DO TË KENË TË ARDHME".

“

Lista e kandidatëve për këshilltarë në Këshillin e Qytetit të SHKUPIT

1. KATERINA CANEVSKA - ARSOVSKA	16. AJHAN AVDIQ	31. GABRIELL KITANOVIQ
2. GJORGJI GALETANOVSKI	17. DAVOR KRSTESKI	32. PREDRAG STANISAVLEVIQ
3. GORAN SIMONOSKI	18. IVA KUNOVSKA	33. DIMITAR SHOSHEV
4. KETI ÇTERJOVA	19. KATARINA ILIEVSKA - SILJANOVSKA	34. SIMONA JOREDVA
5. GORAN ARSOV	20. ROZALIJA ANGELOVSKA	35. ANDREJA JOVANOVSKI
6. EMIL NIKOLOVSKI	21. STEFAN DIMOVSKI	36. KAMENKO MINÇEV
7. AJSEL SEJFULLA	22. TIANA DIMITRIEVSKA ANGELOV	37. ANGELA PETREVSKA
8. STEFAN VASEV	23. FAZLIJA MUSTAFI	38. TODOR TALEVSKI
9. MAJA STAROVA	24. BIRANEDI ADIL	39. ANDREJ ANDREEVSKI
10. FILIP TORBAKOV	25. IRENA CELESKA	40. SLAVICA DIMOVSKA
11. BILJANA MIHAJLOVSKA	26. STEFAN KOSTOVSKI	41. GOCE NAUMOVSKI
12. PETAR OGNJENOVIC	27. BESIR IDRIZI	42. MIODRAG PEROVSKI
13. SAMIL AHMATOVIC	28. SVETLANA RADESKA	43. KAROLINA KALEOVSKA
14. RAHAELA ACKOVSKA	29. MIHAILLO KOSTOVSKI	44. DEJAN DIMISHKOVSKI
15. MEDO BALIQ	30. ANGELLA TORTEVSKA	45. MARIO ANDREEVSKI

ÇFARË KEMI BËRË PËR QYTETIN

Në katër vitet e fundit, LSDM-ja nuk ka pasur nderin dhe as përgjegjësinë për të qeverisur Qytetin e Shkupit, e as nuk kishte mundësi serioze për të ndikuar në punë, sepse Këshillin e Qytetit e kontrollonte VMRO-DPMNE-ja, e cila as nuk donte të komunikonte dhe as të mbështeste asnjë projekt, që ne e dorëzuam dhe që ishte në interes të qytetit dhe qytetarëve.

Prandaj, me këtë rast, po ju përkujtoj se ç'u realizua në periudhën 2017 – 2021, kur LSDM-ja qeveriste me pushtetin qendror dhe lokal.

- Është rritur për 33 numri i autobusëve ekologjik të NKP-së (21 autobusë me prag të ulët me kapacitet prej 85 pasagjerësh dhe 12 autobusë me prag të ulët me një kapacitet prej 149 pasagjerësh), me një standard Euro 6 për emetimet e CO2 dhe pothuajse aspak ndotje të ajrit.
- Të ndërtuara, të rinovuara dhe të nënvizuara mbi 40 km shtigje biçikletash dhe korsi biçikletash në të gjitha pjesët e qytetit. Kështu që, rrjeti rrugor për biçikleta në Shkup i tejkaloi 100 km gjatësi.
- Janë hequr 240 objekte reklamuese – billborde, ndriçime të ndryshme të qytetit janë hequr nga zonat publike dhe shumë hapësira publike janë liruar për këmbësorët dhe çiklistët, për qarkullim më të mirë të ajrit në zonat urbane dhe për më shumë gjelbërim.
- Janë ndërtuar pistat e adrenalit në terrenet e stërvitjes përpara Pishinës Olimpikë dhe në Parkun e Qytetit, i projektuar për adhuresit e çiklizmit, patinave me rrota dhe skateboardingut.

- Pesë zona të gjelbra publike të lëna pas dore (në Karposh 2, në Poliklinikën Idadija, në Taftalixhe dhe në dy lokacione në Aerodrom), janë shndërruar në sheshe të gjelbra si pjesë e iniciativës së Qytetit të Shkupit dhe Qendrës së Inovacionit Shkupi Lab, në kuadër të projektit "Rezist Shkup".
- Dy shtigje rekreative të shtruara me tartan janë ndërtuar në pjesën më piktoreske të Parkut të Qytetit, me një gjatësi prej 1.000 metrash.
- U ndërtua sheshi i parë i biçikletave në Shkup – VELOSHTAD, te stacionin hekurudhor, ku ka mbajtëse për parkim dhe një stacion shërbimi për biçikleta, një vend për ndërrim të shpejtë të veshjes, kabina për parkim afatgjatë të biçikletave, një shatërvan për ujë të pijshëm dhe pajisje urbane.
- Rruga e parë e biçikletave përpjetë e Vodnos u ndërtua si pjesë e projektit "Parku i Biçikletave Vodno", me një gjatësi prej 3.432 metrash.
- Përmes rindërtimi dhe ndërtimit të zonave të reja të gjelbra në Shkup, sipërfaqja totale e tyre tejkaloi 100.000 m2 në vit. Të tillë janë: parku "Ibni Paiko" në Qendër (11.000 m2), parku në Kisela Voda pranë stacionit hekurudhor, parku në Miçurin (6.000 m2).
- Një nga masat e Qytetit të Shkupit në luftën kundër ndotjes së ajrit është shpërndarja e rreth 7.500 subvencioneve për qytetarët për blerjen e kondicionerëve inverter, me një shumë reale të kostos, por jo më shumë se 62.000 denarë në shumën neto.
- Mbi 15.000 subvencione janë ndarë për qytetarët për blerjen e biçikletave

dhe 750 subvencione për blerjen e skuterëve elektrikë. Shuma e subvencionit individual ishte 50% e vlerës së biçikletës, por jo më shumë se 3.000 denarë për person, dhe 30% e vlerës së skuterit elektrik, por jo më shumë se 7.000 denarë për person, përfshirë tatimin mbi të ardhurat personale.

- Faza e parë e Shkupi SMART është zbatuar me aplikimin e sistemit të ndriçimit inteligjent dhe instalimin e 10.000 llambave LED në të gjitha bulevardet e qytetit, zbatimin e projekteve pilot për parkim inteligjent dhe matës inteligjent të ujit. Falë ndriçimit LED, konsumi i energjisë elektrike për këtë qëllim është reduktuar me 80%, gjë që i lejoji qytetit të kapërcejë krizën energjetike dhe çmimet e larta të energjisë elektrike gjatë asaj periudhe pa vështirësi financiare.
- NP "Drisla" u kthye në juridiksionin e Qytetit, pas së cilës u ble një sterilizues i ri për trajtimin e mbetjeve mjekësore, të cilat nuk përbëjnë më rrezik potencial për mjedisin dhe shëndetin e njeriut.
- Rruga "Bosnje dhe Hercegovina" është rritur në një bulevard me gjashtë korsi trafiku dhe me një infrastrukturë të plotë, me një gjatësi totale prej rreth 1.700 metrash.
- Bulevardi Hristijan Todorovski Karposh është ndërtuar me 6 korsi, shtigje biçikletash dhe këmbësorësh në të dy anët dhe hapësirë për gjelbërim qendror dhe brez të gjelbër në të dy anët e bulevardit. Është instaluar një rrjet i ri hidraulik, atmosferik dhe fekal, si dhe një ndriçim rrugor krejtësisht i ri me 140 shtylla.

ÇFARË KEMI BËRË PËR QYTETIN

- I rikonstruktuar dhe i zgjeruar në 4 korsi trafiku është një pjesë e bulevardit Nikolla Karev, nga kryqëzimi në kazermën Ilinden deri në Momin Potok, në një gjatësi prej 980 m, i cili do të lidhet me kryqëzimin e ri në Momin Potok.
- Është zgjeruar hyrja në Qendrën Klinike, është hapur një rrugë për mjetet e urgjencës drejt Qendrës së Urgjencës, si dhe një hyrje e veçantë në Klinikën e Sëmundjeve Infektive. Gjithashtu janë zgjeruar hyrjet në Klinikën e Stomatologjisë dhe në rrugën e Beogradit. Të rinovuara dhe zgjeruara nga 6.000 në rreth 20.000 m², janë dy parkingjet ekzistuese për Klinikat e Kirurgjisë dhe Gjinekologjisë dhe Obstetrikës.
- Është ndërtuar një urë e re "Mihailo Apostolski" në lumin Vardar në Aerodrom, në bulevardin ASNOM, e cila lidh rrugën Vasko Karangelevski në Aerodrom, me rrugën Industriska në lagjen Qeramidnica të Gazi Babës. Gjatësia totale e rrugës është 400 metra ndërsa ura është 150 metra e gjatë, me 6 korsi, si dhe shtigje biçikletash dhe këmbësorësh në të dyja anët.
- Ka filluar ndërtimi i kryqëzimit në Momin Potok, i cili përfshin ndërtimin e dy rrethrotullimeve, i pari në bulevardin 8 Shtatori dhe rrugën Skupi, dhe e dyta në bulevardin Nikolla Karev dhe rrugën drejt Vizbegut, qarkores dhe kufirit me Kosovën.
- Janë bërë 14 nga 23 fasada të reja me efikasitet energjetik në shkollat e mesme të qytetit dhe janë rinovuar dyshemetë, dyert, pajisjet elektrike, ngrohëset dhe sistemi i ujësjellësit e kanalizimit në objektet shkollore.

- Gjithsej 572 pastrues ajri janë instaluar në të gjitha klasat e 23 shkollave të mesme të qytetit.
- Është blerë një automjet i ri i specializuar - një shkallë kundër zjarrit 45 metra e gjatë për nevojat e Brigadës së Zjarrfikësve, e cila do të jetë në gjendje të ndërhyjë në mënyrë efektive në ndërtesa mbi 5 kate.
- Janë restauruar mbi 40 rrugë dhe bulevarde të qytetit në të dhjetë komunat e Shkupit, duke përfshirë bulevardin Aleksandar Makedonski – hyrja lindore e Shkupit, bulevardin 8 Shtatori, bulevardin Kërste Misirkov dhe Nikolla Karev, Lazar Liçenoski, Nikolla Parapunov, 11 Tetori, Blagoja Stefkovski, Xhon Kenedi, Brigada Maqedonas-Kosovare, Indira Gandhi, Anton Dimitrov dhe Boris Sarafov.
- Shëtitorja përrtëh lumit Vardar "13 Nëntori", nga sheshi i qytetit deri në rrugën Stiv Naumov është rregulluar tërësisht, me një sipërfaqe prej rreth 12.500 m2, me pllaka të reja, një shteg për personat me aftësi të kufizuara, gjelbërim - një rresht pemësh, stola të zgjuar, shporta mbeturinash, kandela-bra, prozhektorë për ndriçim.
- U prezantua një koncept i ri për trajtimin e mbetjeve komunale dhe higjienën në hapësirat publike duke blerë 540 kontejnerë me kapacitet të lartë dhe katër automjete të reja për grumbullimin dhe transportin e mbetjeve nga këto kontejnerë. Gjithashtu u blenë 950 kosha mbeturinash, 12 makina elektrike për pastrim me vakuum dhe 10 automjete elektrike për pastrimin dhe larjen e sipërfaqeve publike.
- Të 19-të urat e këmbësorëve në pjesën e dytë të Parkut të Qytetit janë rindërtuar plotësisht dhe në disa nga urat janë instaluar shtigje për çiklistët dhe personat me lëvizshmëri të reduktuar.
- Kopshti Zoologjik i Shkupit është rinovuar dhe revitalizuar, duke blerë kafshë të reja, habitate të reja, duke përfshirë këndin për më të vegjëlit, Bejbi ZOO dhe Parkun Dino, me një sipërfaqe prej 2.000 m2 (një nga parqet tematike më të gjelbra në Evropë).
- Qendra Rinore Kulturore është bërë anëtare e plotë e rrjetit më të njohur të sallave të koncerteve në Evropë, Liveurope.
- U organizua Festivali Ndërkombëtar i Artit të Dritës - Skopje Light Art District, ndërsa një kinema e hapur u organizua në Parkun e Qytetit gjatë verës, si dhe manifestimi "Parku Veror i Qytetit" me shfaqje në natyrë nga Filarmonia Kombëtare me interpretues të njohur të huaj dhe vendas.

ÇFARË (NUK) BËNË ATA?!

Fatkeqësisht, përgjithësisht thuhet se kryetarja aktuale e Shkupit, Danela Arsovska, kandidatet e VMRO-DPMNE-së, është ndoshta kryetarja më e keqe në historinë e qytetit. Kishte shumë premtime në programin e tyre zgjedhor, të cilat në fund rezultuan të ishin "gënjeshtër shumëngjyrëshe". Projektet kryesore që fituan zgjedhjet – transporti falas me autobus dhe 250 autobusë të rinj ekologjik – nuk janë realizuar.

Në programin zgjedhor të VMRO-DPMNE-së dhe Arsovskës kishte 15+1 projekte me prioritet për Shkupin, por vetëm njëri prej tyre u realizua, i cili me kalimin e kohës uli çmimin e parkimit me 25%. Arsovska premtoi se do të pastronte deponitë e egra në 82 ditët e para, por jo vetëm që nuk e bëri këtë, por ka më shumë deponi të egra në Shkup, dhe qyteti nuk ka qenë kurrë më i ndotur dhe i mbushur me mbeturina.

VMRO-DPMNE-ja i ka zhytur ndërmarrjet dhe institucionet publike të qytetit në borxhe, i ka bërë jofunksionale, para kolapsit total dhe kështu qytetarëve të Shkupit u pamundësohet të ushtrojnë të drejtat e tyre dhe të marrin shërbime adekuate. ME VMRO-DPMNE-në, KUSHTET E JETESËS SË TË GJITHËVE, VEÇANËRISHT TË TË RINJVE, NUK KANË QENË KURRË MË TË KËQIJA.

Çfarë nuk e realizuan VMRO-DPMNE-ja dhe Danela Arsovska

- 5 megaparqe të reja në Shkup – Vetëm një park është ndërtuar në lagjen Dame Gruev, por sipërfaqja e tij as përafërsisht nuk është e madhe sa Parku i Qytetit.
- Shërbimi falas i autobusëve publikë për të gjithë – NUK U REALIZUA. Transporti publik është në kaos të vazhdueshëm.
- 5 bulevarde të reja në Shkup – Nuk janë realizuar.
- Korridori për trafikun të Mavrovka – NUK U REALIZUA.
- Parku më i mirë argëtues në Ballkan dhe dy parqe të reja argëtuese – NUK U REALIZUA. As parku argëtues ekzistues, për të cilin kishte një projekt nga menaxhmenti i mëparshëm – nuk u revitalizua, e lëre më ndërtimi i dy parqeve të tjera argëtuese.
- Shëtitorja e gjelbër sportive përreth lumit Vardar nga Gjorçe deri në Lisiçe të Poshtme – NUK U REALIZUA.
- Parku Teknologjik – Shkup Inopark – NUK U REALIZUA.
- Shkupi SMART – NUK U REALIZUA.
- Shkupi – Qyteti i biçikletave – pjesërisht i realizuar
- Linjat e reja të autobusëve dhe zgjerimi i atyre ekzistuese – NUK U REALIZUA.
- Përpunimi i Planit të Përgjithshëm Urbanistik të Qytetit të Shkupit 2022 – 2032 – NUK U REALIZUA.

- Qendra e qytetit – zonë e re këmbësorësh – NUK U REALIZUA.
- Teleferiku nga Shkupi në Vodno të Mesme – NUK U REALIZUA.
- Ndërtimi i Korridorit Jugor – NUK U REALIZUA.
- Ndërtimi i portës lindore të Shkupit – NUK U REALIZUA.
- Zgjerimi dhe rindërtimi i bulevardit "Cvetan Dimov" – NUK U REALIZUA.
- Gjumnazi i ri në Aerodrom – NUK U REALIZUA.
- Objekte të reja për SHMQSH "Braça Miladinovci" dhe SHMQSH "Lazar Tanev" – NUK U REALIZUA.
- Qendra Evropiane – NUK U REALIZUA.
- Mbjellja e 100.000 pemëve të reja në vit – NUK U REALIZUA.
- Zgjidhja e problemit të qenve endacakë në qytetin e Shkupit – NUK U REALIZUA.
- Objekti i ri i Sallës Universale – NUK U REALIZUA.
- Qendra e Arteve Alternative – NUK U REALIZUA.

VIZIONI IM PËR SHKUPIN

● Pse kandidoni? Cili është motivi?

Unë kandidoj sepse besoj se Shkupi meriton energji të re dhe një vizion të qartë për zhvillim që do t'u shërbejë qytetarëve. Motivimi im kryesor është jeta e përditshme e Shkupit – duke filluar nga ajri i pastër, transporti publik më i mirë dhe lagje të rregulluara, deri te një administratë funksionale që punon për njerëzit dhe me njerëzit, e jo anasjelltas.

Vitet e fundit, ne kemi parë se si paafësia, korrupsioni, mungesa e vizionit dhe kalkulimet politike kanë lënë pas të ardhmen e qytetit. Dua të rikthej besimin dhe të provoj se qeveria e qytetit mund të jetë transparente, i përgjegjshëm dhe human, dhe se interesat partiake mund t'i heqin duart nga qyteti. Motivi im është i qartë: të ndërtojmë Shkupin si një qytet modern, të gjelbër dhe evropian, në të cilin njerëzit do të duan të qëndrojnë, jo të largohen.

- **Sa e rëndësishme është të kesh një vizion për qytetin, për funksionimin e tij më të mirë dhe për zhvillimin? A është e nevojshme të kemi një vizion për shoqërinë në tërësi?**

Vizioni është themeli mbi të cilin ndërtohen të gjitha politikat – pa një vizion të qartë, edhe projektet më të mira individuale mbeten të izoluara dhe të papërfunduara.

Kur flasim për një qytet si Shkupi, duhet të mendojmë për një periudhë afatgjatë: ku duam të jemi pas dhjetë apo njëzet vjetësh? A do të jetë një qytet me ajër të pastër, trafik të qëndrueshëm dhe hapësira të gjelbra, apo do të vazhdojmë me ndërtime kaotike dhe trafik të bllokuar? Ky është një vizion për qytetin.

Por ky vizion nuk mund të ndahet nga vizioni i shoqërisë në tërësi. Nëse duam që Shkupi të jetë një qytet evropian, atëherë shoqëria jonë duhet të ndërtojë vlera të solidaritetit, gjithëpërfshirjes, respektimit të të drejtave të njeriut dhe sundimit të ligjit. Çdo qytetar duhet të ndjejë se ka shanse të barabarta dhe se zëri i tij dëgjohej.

Me fjalë të tjera, vizioni i qytetit është praktik dhe konkret, por është gjithmonë pjesë e një fotografie më të madhe – një vizion i një shoqërie, në të cilën njerëzit jetojnë me dinjitet dhe pa ndarje.

- **Çfarë mendoni se duhet bërë në mandatin e ardhshëm dhe më tej? Diçka që do të bëjë një ndryshim. A mjafton vetëm të ofrojmë projekte infra-strukturore?**

Ajo që duhet bërë në kohën e ardhshme është të rikthehet besimi – besimi se qeveria e qytetit punon për qytetarët, jo për interesat e ngushta. Për mua, kjo do të thotë tre ndryshime kryesore:

1. **Një qasje sistematike ndaj ndotjes dhe transportit** – jo vetëm bulevarde ose ura të reja, por një reformë të vërtetë të transportit publik: zbatimi i sistemit BRT, autobusë më ekologjik, integrimi me rrjetet e biçikletave dhe këmbësorëve. Kjo do t'i lejojë të gjithë të shkojnë në shkollën ose vendin e tyre të punës më shpejt dhe më efikas dhe të kontribuojnë drejtpërdrejt për ajër më të pastër.
2. **Transparenca dhe llogaridhënia** – qytetarët duhet të dinë se ku shkon çdo qindarkë e parave të tyre. Unë do të prezantoj një vegël "buxhet i hapur", ku të gjithë mund të shohin projektet, afatet dhe kostot.
3. **Cilësia e jetesës nëpër lagje** – më shumë hapësira të gjelbra, rrugë të sigurta, pajisje kulturore dhe sportive afër njerëzve. Qyteti nuk është vetëm infrastrukturë, është një komunitet.

Pra, nuk mjafton të ofrohen vetëm projekte infrastrukturore. Ne kemi nevojë për një vizion që i lidh këto projekte me përmirësimin e jetës së njerëzve. Një urë ose një bulevard është i rëndësishëm, por nëse nuk sjell ndryshim të vërtetë në jetën e përditshme të një qytetari – atëherë është thjesht çimento, jo zhvillim real.

● Sa janë të rëndësishëm të rinjtë për qytetin tonë?

Të rinjtë janë çelësi për të ardhmen e çdo qyteti – ata janë nxitësit e ndryshimit, bartësit e ideve të reja dhe burimi më i madh në dispozicion të një shoqërie. Nëse humbasim të rinjtë, nëse ata nuk shohin perspektivë këtu, atëherë të gjitha planet tona të zhvillimit janë të kota.

Për mua, rinia është e rëndësishme në tre nivele:

1. **Arsimi dhe mundësitë** – qyteti duhet të investojë në shkolla cilësore, programe moderne dhe mbështetje për aftësi që u përshtaten kohëve të reja.
2. **Jeta kulturore dhe sportive** – Të rinjtë duhet të kenë një vend për të kaluar kohën e tyre në një mënyrë krijuese dhe të shëndetshme. Qyteti duhet të ofrojë më shumë hapësira për kulturë, sport dhe nisma rinore.
3. **Përfshirja në vendime** – ne nuk mund të flasim për të ardhmen e qytetit pa qenë të rinjtë pjesë e procesit. Prandaj do ta vë në funksion Këshillin Rinor të Qytetit të Shkupit, në mënyrë që të rinjtë të japin ide, të ndjekin politikatat dhe të propozojnë zgjidhje.

Të rinjtë nuk janë thjesht një "grup i synuar" – ata janë partnerë. Nëse u japim atyre një shans dhe sigurojmë kushte, ata do ta bëjnë qytetin më të mirë.

● Si e shihni sigurinë e përgjithshme të qytetarëve? Cilat janë problemet dhe si mund të zgjidhen ato?

Siguria e qytetarëve është themeli i cilësisë së jetës – nëse njerëzit nuk ndihen të sigurt, të gjitha projektet e tjera humbasin kuptimin. Me "siguri" nuk nënkuptoj vetëm policinë dhe rendin, por një fotografi më të madhe: siguri në trafik, hapë-

sira publike pa dhunë, mbrojtje nga ndotja dhe situatat e krizës.

Shoh disa probleme kryesore:

1. **Aksidentet e trafikut** – janë të zakonshme për shkak të infrastrukturës së dobët dhe mungesës së kulturës së trafikut. Zgjidhja: Kalime të sigurta për këmbësorët, korsi biçikletash, kamera shpejtësie dhe fushata edukative.
2. **Ndriçimi i pamjaftueshëm dhe mëhalla jo të sigurta** – shumë lagje janë të errëta dhe bosh gjatë natës. Zgjidhja: ndriçimi modern i rrugëve të menaxhuar në mënyrë inteligjente dhe prania e një oficeri policie lagjeje – një oficer policie që do të jetë afër qytetarëve.
3. **Ndotja dhe rreziqet klimatike** – shëndeti është gjithashtu një çështje sigurie. Zgjidhja: investime në gjelbërim, monitorim ajri, menaxhim të mirë të mbeturinave dhe masa të veçanta për ditët e ndotura.
4. **Rinia dhe rreziqet nga dhuna** – Nevojiten programe parandalimi, programe sporti dhe kulture, që do të orientojnë energjinë dhe talentin e të rinjve në një drejtim pozitiv.

Me një fjalë: siguria duhet parë në mënyrë sistematike dhe parandaluese. Kjo do të thotë bashkëpunim me policinë, por edhe me qytetarët, shkollat, klubet sportive dhe qendrat kulturore. Siguria nuk është vetëm "kontroll", është edhe kujdesje.

- **A është planifikimi i mirë hapësinor dhe lëvizshmëria çelësi i zhvillimit të shpejtë, por edhe për një jetesë më cilësore? Çfarë mendoni se duhet bërë në të ardhmen?**

Po, planifikimi i mirë hapësinor dhe lëvizshmëria janë disa nga çelësat e zhvillimit të shpejtë, por më shumë për një jetesë më cilësore. Pa një koncept të qartë urban, qyteti kthehet në kaos: ngutje, ndotje, beton pa gjelbërim, rrugë të pasigurta.

Unë e shoh kështu:

1. **Lëvizshmëria e integruar** – qyteti duhet të ketë një sistem ku autobusët, biçikletat, këmbësorët dhe makinat janë të lidhura. Kjo do të thotë: një koncept i ri i transportit publik me linja të reja, ekologjike, linja autobusësh të shpejtë me korridore të veçanta, sisteme parkimi në periferi dhe rrugë të sigurta biçikletash.
2. **Humanizimi i hapësirës** – çdo projekt i ri duhet të sigurojë hapësirë për këmbësorët, gjelbërimin dhe përmbajtjen publike. Interesi i qytetarëve duhet të jetë përpara interesit të investitorëve!
3. **Konsultimi publik** – planet duhet të dorëzohen në mënyrë transparente dhe me pjesëmarrjen e qytetarëve. Nëse banorët nuk pajtohen me ndërtesat ose bulevardet e reja, zëri i tyre duhet të dëgjohet.
4. **Mjetet e planifikimit digjital** – Do të prezantoj një sistem online, ku çdo qytetar do të jetë në gjendje të shikojë planet aktuale urbane, të propozojë ndryshime dhe të monitorojë zbatimin.

Në periudhën e ardhshme, është e nevojshme të thyhet modeli i urbanizmit ad hoc dhe të prezantohet një strategji për qytetin të paktën për 20-30 vitet e ardhshme. Vetëm në këtë mënyrë Shkupi do të jetë një qytet që zhvillohet me shpejtësi dhe në mënyrë të qëndrueshme dhe në të cilin, njerëzit do të kënaqen duke jetuar.

- **Sidomos gjatë muajve të dimrit, Shkupi është ndër më të ndoturit në botë. Në shumë vende kemi problem me deponitë e egra dhe qytetarët kanë shqetësime serioze për pastërtinë publike madje edhe në lagjet më urbane. A jemi të gjithë të dënuar të jetojmë në mbeturina dhe ajër toksik?**

Jo, ne nuk jemi të dënuar – por do të jemi nëse vazhdojmë me të njëjtat politika dhe të njëjtin qëndrim ndaj problemit. Ndotja dhe papastërtia në Shkup nuk janë "fat", por rezultat i keqmenaxhimit, mungesës së kontrollit dhe mungesës së interesit për zgjidhje sistematike.

Unë besoj se me një strategji të qartë, mund të bëhet një kthesë. Kjo do të thotë:

1. **Ajri** – ndalimi i lëndëve djegëse jo ekologjike, subvencionet për të zëvendësuar sistemet e ngrohjes jo ekologjike, modernizimi i shpejtë i transportit publik dhe rritja e kontrollit të inspektimit të ndotësve industrialë dhe individualë.
2. **Pastërtia publike** – një qasje sistematike ndaj menaxhimit të mbeturinave, me qëllim reduktimin e tyre sa më shumë që të jetë e mundur përmes përzgjedhjes dhe ripërdorimit. Riorganizimi i plotë i "Higjienës Komunale", me mekanizim modern, automjete të reja, më shumë stacione transportimi, kontejnerë inteligjentë me sensorë dhe me një orar të qartë për grumbullimin e mbeturinave, sipas ditëve dhe llojeve të mbetjeve, përfshirë mbetjet

e mëdha ose të rrezikshme. Ne i trajtojmë mbetjet si resurse. Një nga hapat më të rëndësishëm drejt një jete të pastër dhe të shëndetshme, është që ne të përqafojmë riciklimin si zakonin tonë të përditshëm, pasi nuk është vetëm mbledhja e mbeturinave, por procesi i dhënies së jetës së re materialeve si qelqi, letra, plastika, tekstilet dhe metali, por edhe kursimi i burimeve të çmuara natyrore.

Si kryetare e ardhshme, qëllimi im është që Shkupi të jetë lider në rajon për qëndrueshmëri dhe kujdes për mjedisin. Me programe të mira dhe sisteme efikase të selektimit të mbetjeve, ne do të tregojmë se riciklimi është i lehtë dhe i përballueshëm për të gjithë.

3. **Deponitë e egra** – Heqja e plotë e deponive të egra dhe menaxhimi i pikëve të zeza kritike me monitorim dhe ndëshkim të vazhdueshëm për qytetarët dhe kompanitë e papërgjegjshme, si dhe fushata edukimi dhe llogaridhënieje publike.
4. **Rripat e gjelbër** – ripyllëzim masiv i periferisë dhe gjelbërim në çdo lagje për të thithur grimcat e dëmshme dhe për të përmirësuar mikroklimën.

Pra, ne nuk jemi të dënuar të jetojmë në mbeturina dhe ajër të ndotur – por duhet të pranojmë se lufta kundër ndotjes kërkon vullnet politik, organizim dhe partneritet me qytetarët. Nëse e bëjmë, mund të shohim një ndryshim drastik brenda disa vitesh.

- **Besimi i qytetarëve ndaj sistemit është në një nivel shumë të ulët dhe perceptimi i publikut të gjerë është se korrupsioni po lulëzon në vendin tonë.**

A mund ta rifitojmë atë besim? A mund të jepet shpresë për përmirësimin e shërbimeve të qytetit, rritje të transparencës dhe hapjes së qytetit ndaj qytetarëve?

Po, besimi mund të rikthehet – por kjo nuk bëhet me fjalë të bukura dhe me premtime në fushata, por me veprime konkrete dhe llogaridhënie të vazhdueshme. Korrupsioni, joefikasiteti, partizimi dhe klientelizmi në institucione kanë eliminuar marrëdhëniet midis institucioneve dhe qytetarëve. Njerëzit janë me të drejtë skeptikë, sepse shumë shpesh ata kanë parë interesa politike të vëna përpara interesit publik.

Receta për rivendosjen e besimit është e trefishtë:

1. **Transparencë në çdo hap** – digjitalizimi i shërbimeve, prokurimi publik i disponueshëm - online, një buxhet i hapur, ku çdo qytetar mund të shohë se sa dhe çfarë shpenzohet.
2. **Përmirësimi i shërbimeve** – Nëse një qytetar mund të kryejë një punë shpejt, lehtë dhe pa miq, ai sheh menjëherë një ndryshim. Këtu do të prezantojmë një sistem one-stop shop dhe shërbime online për kërkesat më të zakonshme.
3. **Llogaridhënia e vërtetë** – takime të rregullta me qytetarët, raporte vjetore për atë që është bërë dhe auditime të pavarura për projektet e qytetit.

Po, rritja e transparencës dhe hapja mund të japë shpresë të re. Por është e rëndësishme që qytetarët të ndjejnë se zëri i tyre ka peshë dhe se institucioni nuk është i tjetërsuar apo i burgosur, por i tyre. Kjo është rruga drejt kthimit të besimit.

- **Emigracioni është një nga problemet më të mëdha. Si rrjedhojë lindshmëria po bie në mënyrë drastike. A kemi një të ardhme pa njerëz? Si t'i mbajmë njerëzit në Shkup, si të vazhdojnë të jetojnë me një perspektivë për veten dhe fëmijët e tyre?**

Kjo është një nga çështjet më të vështira, por edhe më e rëndësishme, sepse nëse trendi i emigracionit dhe rënies së lindshmërisë vazhdon, atëherë me të vërtetë do të përballemi me një të ardhme pa njerëz. Pa njerëz, nuk ka zhvillim, nuk ka qytet, nuk ka shtet.

Mendoj se zgjidhja është të krijojmë kushte që njerëzit të shohin një perspektivë këtu dhe jo jashtë vendit. Kjo do të thotë:

1. **Punë me paga të mira** – nëse një i ri nuk mund të gjejë një punë të qendrueshme dhe të paguar mirë, është e natyrshme që ai të largohet. Qyteti duhet të krijojë kushte për investime të reja, mbështetje për start-up dhe inkubatorë për sipërmarrësit e rinj.
2. **Cilësia e jetës** – ajër i pastër, transport funksional, shërbime shëndetësore dhe arsimore pranë qytetarit. Njerëzit lëvizin jo vetëm për rroga, por edhe për cilësinë e jetës së përditshme.
3. **Siguria dhe drejtësia** – nëse një qytetar mendon se sistemi nuk e mbron atë dhe se "suksesi" varet nga marrëdhëniet dhe korrupsioni, ai humbet besimin. Prandaj, ne duhet të ndërtojmë institucione që funksionojnë njësoj për të gjithë.
4. **Mbështetje për familjet e reja** – Programet për shtëpinë e parë dhe mbështetja për prindërit janë masa të drejtpërdrejta, që mund të inkurajojnë vendimin për të qëndruar dhe për të ndërtuar një të ardhme këtu.

Pra, ne kemi një të ardhme – por vetëm nëse e ndërtojmë atë me vetëdije. Njerëzit do të qëndrojnë nëse shohin se puna e tyre po shpërblehet, se mund të jetojnë me dinjitet dhe se fëmijët e tyre do të kenë një të ardhme më të mirë në atdheun e tyre. Kjo është përgjegjësia jonë më e madhe.

● **Pse qytetarët duhet të votojnë për ju? Çfarë është ajo që ju bën të ndryshëm nga të tjerët për të marrë besimin që ju nevojitet?**

Qytetarët duhet të më votojnë nëse besojnë se Shkupi më në fund meriton një qeveri urbane që është afër njerëzve, transparente dhe e përgjegjshme. Ajo që më bën ndryshe është se unë ofroj jo vetëm projekte në letër, por një model pune që do të rikthejë besimin dhe shpresën se institucionet do të punojnë në interes të të gjithëve, jo të disave.

Ja përse mendoj se jam ndryshe:

1. **Dëgjoj, nuk imponoj** – në vend të zgjidhjeve të parapaketuara, do të udhëheq politikën e qytetit në dialog me qytetarët. Do të ketë konsultime publike dhe seanca të hapura për çështjet më të rëndësishme.
2. **Transparencë pa kompromis** – çdo kosto për qytetin do të jetë e dukshme në internet. Kështu, besimi nuk do të kërkohet me fjalë, por do të ndërtohet me vepra.
3. **Fokusimi në cilësinë e jetës** – Nuk synoj "monumente prej betoni", por më shumë investime për një jetë më të mirë të përditshme: ajër të pastër, transport publik funksional, rrugë të sigurta dhe më shumë gjelbërim, një qytet pa mbeturina, një skenë kulturore moderne.

4. **Vizioni është afatgjatë** – synoj për një qytet që do të jetë mirë për të jetuar jo vetëm sot, por edhe pas 20 vjetësh. Jo lëvizje afatshkurtra për fushata zgjedhore, por një strategji për të ardhmen.

Prandaj, nuk po kërkoj nga qytetarët të votojnë për mua "kundër dikujt", por për veten dhe për përditshmërinë më të mirë të tyre. Detyra ime është të jem një garanci se kjo përditshmëri më e mirë do të bëhet realitet.

SË BASHKU I NDRYSHOJMË GJËRAT!

1. AJRI I PASTËR DHE QËNDRUESHMËRIA MJEDISORE

1.1. Lufta kundër ndotjes së ajrit

Të gjitha analizat tregojnë se ndotja e ajrit në Shkup është një problem strukturor, zgjidhja e të cilit kërkon politika të guximshme, koordinim ndërsektorial dhe vizion afatgjatë, por mbi të gjitha bashkëpunim të Qytetit të Shkupit me komunat, sektorin shkencor, të biznesit dhe civil.

Fushat kryesore në të cilat nevojitet ndërhyrje urgjente janë:

- Ngrohja shtëpiake me dru, qymyr dhe mbeturina, e cila kontribuon në 50% të ndotjes së ajrit dhe emetimeve të mëdha të PM10 dhe PM2.5.
- Trafiku, i cili është burimi i dytë më i madh i ndotjes së ajrit në mjediset urbane.
- Industria dhe menaxhimi i mbetjeve.
- Efikasiteti i energjisë dhe planifikimi urban.

Shkupi është ndër qytetet me ajrin më të ndotur në Evropë. Kjo krizë shëndetësore dhe mjedisore kërkon veprime të menjëhershme dhe vendimtare:

Afatshkurtër (0-1 vjet):

- Forcimi i kapaciteteve inspektuese për zbatimin e rregulloreve ekzistuese të ndotjes, duke përfshirë kontrole të rrepta në impiantet industriale dhe ndalimin e djegies së paautorizuar të materialeve të mbeturinave, si dhe intensifikimi i fushatave për informimin e qytetarëve për përdorimin dhe mirëmbajtjen e duhur të njësive të ngrohjes.
- Prezantimi i një sistemi të alarmeve të smogut dhe rekomandimeve për qytetarët, veçanërisht grupet e ndjeshme, për rreziqet e ndotjes së ajrit dhe masat mbrojtëse.
- Përmirësimi i koordinimit me pushtetin qendror për të rritur masat e reduktimit të ndotjes.
- Filtra falas për oxhaqet për 5.000 familje (për 4 vjet).
- Ndalimi i ngrohjes me dru dhe qymyr, në zonat ku është e disponueshme ngrohja qendrore.
- Modernizimi dhe automatizimi i sistemeve të pastrimit dhe menaxhimit të mbetjeve në rrugë dhe zona publike, veçanërisht në kushte dimri dhe të thata.

Afatmesëm (1-3 vjet):

- Monitorimi i vazhdueshëm i cilësisë së ajrit sipas standardeve evropiane, në kohë reale (industri, kompani të vogla dhe të mesme, objekte publike).
- Identifikimi dhe eliminimi i burimeve kryesore të ndotjes përmes një studimi të plotë të burimeve.
- Lidhja e detyrueshme e pallateve të reja me sistemin e ngrohjes qendrore.
- Subvencionimi i kategorive shoqërore në nevojë për të zëvendësuar sistemet e ngrohjes jo ekologjike me alternativa më të pastra, të tilla si kondicionerët, pajisjet e peletit ose kalimi në ngrohje qendrore.
- Parashikimi i infrastrukturës energjetike ekologjike në fazën e planifikimit urban.
- Planifikimi urban në përputhje me parimet e efikasitetit të energjisë dhe përdorimit të energjisë së gjelbër.
- Implementimi i një zone me emetim të ulët në qendër të qytetit.
- Kufizimi i trafikut për automjetet e rënda në qytet.

Afatgjatë (3+ vjet):

- Tranzicion i plotë në sisteme të qëndrueshme ngrohjeje në ndërtesat publike (penele diellore, pompa gjeotermale, inverterë).
- Zhvillimi i një rrjeti ngrohjeje urbane duke përdorur burime energjie të rinovueshme ose më pak ndotëse.
- Krijimi i "korridoreve të gjelbra" në të gjithë qytetin për të përmirësuar qarkullimin e ajrit.

1.2. Zonat e gjelbra dhe biodiversiteti

Hapësirat e gjelbra janë çelësi për cilësinë e jetës në qytet. Shkupi ka nevojë për një strategji për të mbrojtur dhe zgjeruar hapësirat e tij të gjelbra:

Afatshkurtër:

- Ruajtja e parqeve ekzistuese dhe hapësirave të gjelbra nga urbanizimi i tepruar.
- Mbajllja e 10.000 pemëve të reja në të gjithë qytetin.
- Rehabilitimi i kopshteve dhe parqeve të lëna pas dore.
- Zbatimi i reformave institucionale dhe teknike të NP "Parqe dhe Gjelbërime".
- Kthimi i prodhimit vetanak të luleve dhe fidanëve në NP "Parqe dhe Gjelbërime".

Afatmesëm:

- Krijimi i parqeve të reja në zona me popullsi të dendur, që aktualisht nuk kanë hapësirë të gjelbër të mjaftueshme.
- Zhvillimi i një brezi të gjelbër rreth qytetit, që do të kufizojë shtrirjen dhe ndotjen urbane.

Afatgjatë:

- Inkuadrimi e të gjitha parqeve dhe hapësirave të gjelbra në një rrjet të vetëm "korridoresh ekologjike".
- Mbrojtja e biodiversitetit brenda dhe përreth qytetit përmes programeve speciale për mbrojtjen e specieve vendase.

15 PARQE NË 15 MUAJ!

**10.000 PEMË TË REJA (PËRFSHIRË FIDANËT E FRUTAVE)
NË VITIN E PARË!**

- Krijimi i kopshteve urbane dhe zonave bujqësore në bashkëpunim me komunitetet lokale.

1.3. Menaxhimi i qëndrueshëm i mbetjeve

Gjendja e pastërtisë publike në Shkup është në një nivel shumë të pakënaqshëm. Mbajtja e Shkupit të pastër është përgjegjësi e përbashkët dhe prioriteti kryesor. Qëllimi i qytetit është të parandalojë krijimin e mbetjeve, por edhe të fillojë t'i trajtojë ato si burim. Mbeturinat duhet të selektohen sa më shumë që të jetë e mundur, në mënyrë që të mund të ripërdoren. Menaxhimi efektiv i mbetjeve është çelësi për zhvillimin e qëndrueshëm të qytetit:

Afatshkurtër:

- Grumbullimi i rregullt i mbetjeve komunale me një orar të publikuar, i cili është i disponueshëm publikisht për qytetarët.
- Mirëmbajtja dhe pastrimi i rregullt i pajisjeve komunale, deri në blerjen e të reja.
- Heqja e mbeturinave nga shëtitorja përreth lumit Vardar.
- Aktivitete të rregullta pastrimi çdo fundjavë në lagjen tonë.
- Prezantimi i shërbimeve të reja të NP "Higjiena Komunale", për t'u marrë me mbetjet nga materialet ndërtimore.
- Zgjerimi i rrjetit të kontejnerëve për grumbullimin e mbetjeve komunale dhe grumbullimin e mbetjeve të veçanta.
- Rrethimi dhe pastrimi i deponisë së egër Vardarishte, mbikëqyrje 24/7 dhe hyrje e ndaluar për personat fizikë dhe juridikë, përveç NP "Higjiena Komunale".

SISTEMI MODERN I MBETURINAVE ME PËRZGJEDHJE

- Reduktimi i përdorimit të plastikës në institucionet dhe ngjarjet publike.
- Një treg qyteti pa mbetje organike.
- Ngritja e iniciativave në Kuvend dhe Qeveri për miratimin e një ligji për higjienën komunale.
- Fushata ndërgjegjësuere për riciklimin dhe reduktimin e mbetjeve.

Afatmesëm:

- Implementimi i një sistemi të ri të mbetjeve në qytetin e Shkupit dhe blerja e pajisjeve të reja për të pasur një nivel më të lartë të shërbimeve komunale.
- Pastrimi i deponive të egra i bazuar në një plan veprimi.
- Ndërtimi i një qendre moderne riciklimi me një shkallë të lartë efikasiteti si dhe një nivel më i lartë bashkëpunimi me trajtuesit kolektivë të mbetjeve.
- Prezantimi i shërbimeve të reja për hotelierët dhe entitetet e tjera private për të ndarë faturat e tyre nga ato të familjeve.
- Zbatimi i reformave institucionale dhe teknike në NP "Higjiena Komunale".
- Futja e një sistemi të "tarifave të rimbursimit" për shishet plastike dhe kanaçet e aluminit.
- Zhvillimi i një programi për kompostimin e mbetjeve organike nga familjet.
- Pjesëmarrje aktive në krijimin e sistemit rajonal të menaxhimit të mbeturinave në rajonin e Shkupit.

Afatgjatë:

- Zëvendësimi i plotë i pajisjeve të mbeturinave (kosha, kontejnerë dhe automjete).
- Rehabilitimi i Drisllës dhe ndërtimi i një stacioni modern të transportit në Vardarishte.
- Përgatitja e një projekti për ndërtimin e një instalimi për përdorimin e energjisë nga mbeturinat.
- Transformimi drejt një ekonomie qarkulluese, ku mbeturinat bëhen burim
- Prezantimi i masave për të arritur qëllimin e zero mbeturinave të deponive deri në vitin 2040.

2. TRANSPORT PUBLIK EFIKAS DHE INFRASTRUKTURË TRAFIKU

2.1. Modernizimi i transportit publik

Transporti publik është çelësi për reduktimin e bllokimit të trafikut dhe ndotjes së ajrit.

Afatshkurtër:

- Rinovimi i parkut të autobusëve duke blerë 100 autobusë të rinj ekologjik.
- Futja e një sistemi elektronik të faturimit dhe një sistemi modern për informacion të pasagjerëve.
- Një orar i ri për transportin publik - një rritje e frekuencave të transportit publik gjatë periudhave të pikut të trafikut dhe mbulimi i të gjitha vendbanimeve me transport publik, si dhe obligimi i transportuesve privatë për të mbuluar linjat më të ngarkuara në orët më frekuentuese të ditës.
- Zbatimi i ndryshimeve institucionale dhe teknike të Ndërmarrjes së Transportit Publik Shkup.

Afatmesëm:

- Implementimi i sistemit të shpejtë tranzit të autobusëve (BRT), linja Gjorge Petrov – Novo Lisiçe (Aerodrom).
- Përgatitja e një zgjidhjeje optimale për linjën e dytë të BRT-së (veri-jug).
- Ndërtimi i korsive prioritare për transportin publik në rrugët kryesore.

Afatgjatë:

- Zbatimi i fazës së dytë të sistemit BRT, linja nga Kisela Voda deri në Çair, si një shtyllë e transportit publik në Shkup.

- Krijimi i "super blloqeve" në qendër të qytetit, ku këmbësorët, çiklistët dhe transporti publik kanë përparësi.
- Zhvillimi i një sistemi për shpërndarjen e automjeteve elektrike dhe biçikletave në mbarë qytetin.

2.2. Infrastruktura e çiklizmit

Promovimi i çiklizmit si një mënyrë transporti me dobi shëndetësore, ekologjike dhe efikase:

Afatshkurtër:

- Ndërtimi i 50 kilometrave shtigje të reja për biçikletat që lidhin pjesët kryesore të qytetit.
- Implementimi i një sistemi për shpërndarjen e biçikletave me 50 stacione në të gjithë qytetin.
- Sigurimi i vendparkimeve për biçikleta në vendet kyçe në të gjithë qytetin.
- Subvencione prej 50% për 2000 biçikleta elektronike për 4 vjet.

Afatmesëm:

- Zhvillimi i një rrjeti të plotë shtigësh biçikletash që lidhin të gjitha lagjet me qendrën e qytetit.
- Përfshirja e infrastrukturës së çiklizmit në të gjitha projektet e reja të transportit.
- Fushata promovuese për çiklizmin si një mjet transporti shëndetësor dhe ekologjik.

Afatgjatë:

- Ndërtimi i korsive speciale për biçikleta në rrugët kryesore të qytetit.
- Integrimi i transportit të biçikletave në transportin publik duke u dhënë mundësinë biçikletave të jenë pjesë e transportit publik.
- Shndërrimi i Shkupit në një qytet miqësor për çiklistët.

2.3. Përmirësimi i kushteve të ecjes

ZONA 30 – TRAFIK I SIGURT NË RRUGËT KRYESORE TË SHKUPIT!

**VARDAR I PASTËR, SHËTITORE PËRRETH LUMIT E PASTËR –
NGA LISIÇE NË HROM!**

Shkupi duhet të bëhet një qytet miqësor për këmbësorët:

Afatshkurtër:

- Riparimi dhe zgjerimi i trotuareve në vendet kryesore.
- Përmirësimi i ndriçimit të shtigjeve të këmbësorëve për siguri më të mirë.
- Krijimi i zonave vetëm për për këmbësorë në qendër të qytetit dhe zonat tregtare nëpër lagje.

Afatmesëm:

- Krijimi i një rrjeti këmbësorësh që do t'i lidh të gjitha pjesët e qytetit, duke u dhënë rëndësi shtigjeve taktile për personat me shikim të dëmtuar.
- Futja e masave për ngadalësimin e trafikut nëpër lagje, siç është koncepti i "Zonës 30".
- Shëtitorja përreth Vardarit nga Gjorçe Petrov deri në Aerodrom – një rrugë këmbësorësh e mirëmbajtur.

Afatgjatë:

- Shndërrimi i qendrës së Shkupit në një zonë kryesisht për këmbësorë.
- Krijimi i "lagjeve 15-minutëshe", ku të gjitha shërbimet thelbësore janë të disponueshme për vetëm 15 minuta në këmbë.
- Zhvillimi i rutave interesante që nxjerrin në pah historinë dhe kulturën e qytetit.

2.4. Menaxhimi i trafikut dhe siguria në të

**NDRIÇIMI I BULEVARDEVE PA KOMPROMIS –
ZËVENDËSIMI I LLAMBAVE BRENDË 48 ORËSH!
ZONË URBANE PA KAMIONË!**

Menaxhimi inteligjent i trafikut është çelësi për reduktimin e mbingarkesës dhe përmirësimin e sigurisë

Afatshkurtër:

- Instalimi i semaforëve inteligjentë që përshtaten me rrjedhat e trafikut.
- Përmirësimi i sigurisë në trafik përmes ndriçimit, sinjalistikës dhe kontrollit më të mirë të shpejtësisë.
- Prezantimi i platformave/rampave të aksesueshmërisë për personat me aftësi të kufizuara në vendet kryesore.

Afatmesëm:

- Përmirësimi i sistemit të integruar të menaxhimit të trafikut që koordinon të gjitha flukset e trafikut.
- Prezantimi i një sistemi inteligjent parkimi dhe menaxhimi i tij në kohë reale.
- Krijimi i "rrugëve të shëndetshme" me shpejtësi të kufizuar dhe siguri më të mirë.

Afatgjatë:

- Vendosja e një tarife për të hyrë në qendër të qytetit kur trafiku është më i madh.

3. ZHVILLIMI EKONOMIK DHE EKONOMIA INOVATIVE

3.1. Mbështetje për ndërmarrjet e vogla dhe të mesme

Ndërmarrjet e vogla dhe të mesme janë shtyllë e ekonomisë së Shkupit:

Afatshkurtër:

- Një ulje e tarifave vendore në dy vitet e para për bizneset e reja.

Afatmesëm:

- Krijimi i inkubatorëve dhe akseleratorëve të biznesit për startup-et.
- Zhvillimi i programeve të mentorimit dhe rrjetëzimit për sipërmarrësit.

Afatgjatë:

- Zhvillimi i klasterëve në industritë kyçe (IT, industri kreative, ekonomia e gjelbër).
- Pozicionimi i Shkupit si qendër rajonale për inovacion dhe ndërmarrësi.

3.2. Promovimi i investimeve

Tërheqja aktive e investimeve është çelësi i rritjes ekonomike:

Afatshkurtër:

- Identifikimi i sektorëve strategjikë për investime dhe zhvillimi i materialeve promovuese.
- Përmirësimi i pranisë onlajn dhe shërbimeve digjitale për investitorët potencialë.

Afatmesëm:

- Zhvillimi i zonave industriale me infrastrukturë dhe shërbime moderne.
- Organizimi i misionëve/ngjarjeve për investime jashtë vendit dhe brenda vendit.
- Krijimi i një programi "Investitorë besnikë" me përfitime shtesë për investitorët afatgjatë.

Afatgjatë:

- Pozicionimi i Shkupit si zgjedhja e parë për investime në Evropën Juglindore.
- Zhvillimi i zonave të veçanta ekonomike nëpërmjet lehtësimeve tatimore.
- Ndërtimi i marrëdhënieve të forta me diasporën e Shkupit për të tërhequr investime.

3.3. Zhvillimi i turizmit

Turizmi është një sektor kyç ekonomik me potencial të madh rritjeje:

Afatshkurtër:

- Përmirësimi i pastërtisë dhe sigurisë në zonat turistike.
- Trajnimi i udhërrëfyesve turistikë dhe stafit në objektet turistike.
- Zhvillimi i një aplikacioni celular për turistët me informacion rreth atraksioneve, transportit dhe shërbimeve.

Afatmesëm:

- Rivitalizimi i Çarshisë së Vjetër, Kalasë së Shkupit dhe objekteve e zonave të tjera historike.
- Zhvillimi i produkteve të specializuara turistike (turizmi kulturor, turizmi gastronomik, turizmi natyror).
- Përmirësimi i linjave në këmbë midis atraksioneve turistike.

Afatgjatë:

- Ndërtimi i një qendre moderne kongresesh për të tërhequr biznes turizmin.
- Pozicionimi i Shkupit si destinacion turistik rajonal, përmes investimeve të reja dhe promovimit.
- Zhvillimi i një turizmi të qëndrueshëm që respekton trashëgiminë lokale dhe mjedisin.

SHKUPI I BUKUR PËR SHKUPJANËT DHE TURISTËT! HARTA TURISTIKE DIGJITALE!

3.4. Mbështetja për inovacionit dhe ekonominë digjitale

Investimi në inovacion është e ardhmja e ekonomisë së Shkupit:

Afatshkurtër:

- Krijimi i qendrave të inovacionit në të gjitha komunat duke siguruar internet falas dhe hapësira pune.
- Organizimi i garave të inovacionit dhe hakatonë për të zgjidhur sfidat e qytetit.

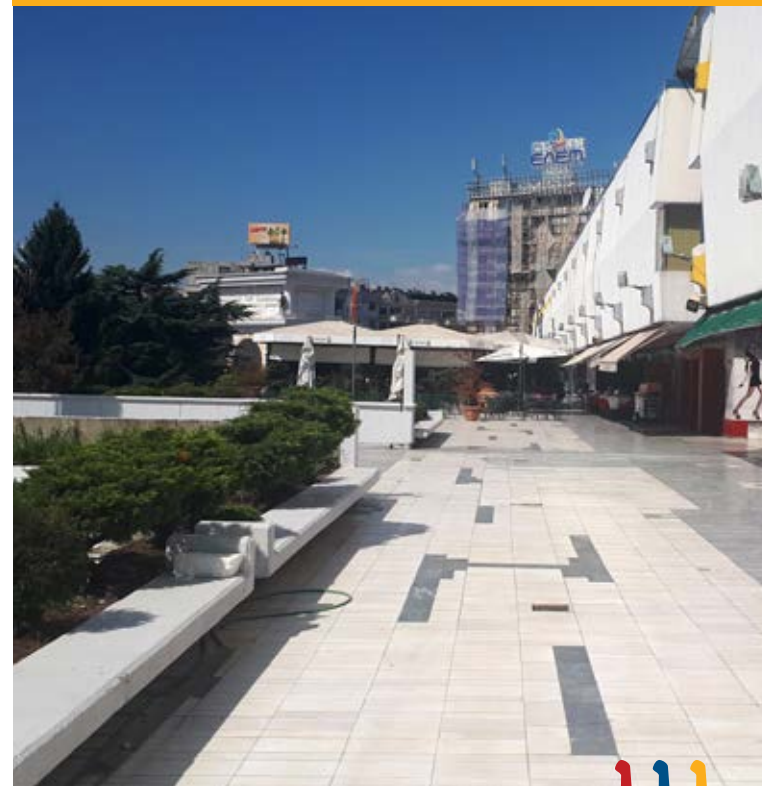
Afatmesëm:

- Ndërtimi i një parku teknologjik, si një qendër për kompanitë e IT-së dhe startup-et.
- Prezantimi i të dhënave të qytetit si të hapura për të nxitur inovacionin.
- Zhvillimi i programeve të trajnimit të aftësive digjitale për qytetarët dhe bizneset.

Afatgjatë:

- Shndërrimi i Shkupit në qendër rajonale për teknologji dhe inovacion.
- Inkurajimi i kompanive të mëdha të teknologjisë për të ngritur qendra në Shkup.
- Zhvillimi i infrastrukturës së avancuar dixhitale.

**QTQ PËR STARTUP-E, PËR TË RINJTË, PËR KRIJUESIT,
PËR ARTISTËT, PËR OJQ-TË/ORGANIZATAT E SHOQËRISË CIVILE**

4. PËRFSHIRJA SOCIALE DHE ZHVILLIMI I KOMUNITETIT

4.1. Arsimi dhe rinia

Investimi në arsim është investim në të ardhmen e qytetit:

Afatshkurtër:

- Rinovimi i infrastrukturës shkollore dhe sigurimi i pajisjeve moderne.
- Prezantimi i aktiviteteve dhe programeve shtesë për studentët pas mësimit.
- Rivitalizimi dhe rinovimi i Planetariumit në QKR.
- Rritje e mbështetjes financiare me 300% për të mbështetur projektet, programet, aktivitetet programore dhe manifestimet e të rinjve.

Afatmesëm:

- Zhvillimi i partneriteteve midis shkollave dhe sektorit lokal të biznesit.
- Krijimi i një rrjeti qendrash rinore në të gjithë qytetin.
- Prezantimi i programeve të mentorimit dhe orientimit të karrierës.

Afatgjatë:

- Ndërtimi i shkollave të reja moderne në lagje me rritje të shpejtë (gjimnaz në Aerodrom).
- Transformimi i arsimit përmes digjiitalizimit dhe metodave inovative të mësimdhënies.
- Krijimi i një programi për qytetarët e rinj për përfshirjen të rinjve në vendim-marrje.

4.2. Mbështetje për grupet e cenueshme

Të gjithë qytetarët meritojnë mbështetje dhe mundësi për të pasur sukses:

Afatshkurtër:

- Zgjerimi i shërbimeve sociale për grupet e cenueshme, duke përfshirë personat me aftësi të kufizuara, të moshuarit dhe familjet e varfra.
- Krijimi i programeve për mbështetje shëndetësore dhe sociale në komunitet (Fondi për Personat në Rrezik).
- Sigurimi i hapësirave publike dhe transportit të aksesueshëm për personat me aftësi të kufizuara.

Afatmesëm:

- Ndërtimi i qendrave të kujdesit ditor për të moshuarit dhe personat me aftësi të kufizuara.
- Subvencione për kategoritë e cenueshme sociale (p.sh. për ngrohjen e mjedisit, për efikasitet energjetik të shtëpive, etj.).
- Zbatimi i programeve të punësimit dhe trajnimit për grupet e cenueshme.
- Ndërtimi i dhomave multishqisore në shkollat e mesme për nxënësit me aftësi të kufizuara.
- Krijimi i regjistrit të pronës së Qytetit të Shkupit (me qëllim vlerësimin e kapaciteteve për të ndihmuar dhe mbështetur qendrat e strehimit).

SHKUPI NDIHMON!

QENDRA VULLNETARE E QYTETIT – PUNONJËSIT DHE VULLNETARËT E ADMINISTRATËS SË QYTETIT DO TË NDIHMOJNË!

Afatgjatë:

- Krijimi i një sistemi gjithëpërfshirës për mbështetje sociale që parandalon dhe rregullon të gjitha format e përjashtimit social.
- Ndërtimi i institucioneve për kujdesin e të rriturve dhe përshtatja e hapësirave publike për nevojat e pensionistëve.
- Ndërtimi i një qyteti gjithëpërfshirës, ku të gjithë qytetarët do të kenë mundësi të barabarta.

4.3. Zhvillimi i komunitetit dhe pjesëmarrja qytetare

Komunitetet aktive dhe gjithëpërfshirëse janë themeli i një qyteti të fortë:

Afatshkurtër:

- Implementimi i një sistemi për pjesëmarrje të drejtpërdrejtë të qytetarëve në vendimmarrje përmes platformave online – një sistem 48-orësh (raportimi i problemeve dhe mangësive në qytet).
- Mbështetja e iniciativave lokale dhe organizatave të shoqërisë civile përmes granteve të vogla, në fushat e kulturës, sportit, arsimit, etj.
- Programi vjetor për forcimin e kapaciteteve të organizatave të shoqërisë civile.
- Organizimi i takimeve të rregullta midis zyrtarëve të qytetit dhe qytetarëve.

Afatmesëm:

- Qytetarët vendosin drejtpërdrejt për përdorimin e një pjese të buxhetit (buxhetimi me pjesëmarrje).

- Krijimi i një fondi për mbështetjen e sektorit civil.
- Harta eko për qytetarët – subvencione për ata që përdorin transportin publik, bëjnë selektimin e mbeturinave ose mbjellin një pemë.

Afatgjatë:

- Zhvillimi i një modeli të menaxhimit të përbashkët të hapësirave dhe shërbimeve publike me qytetarët.
- Shndërrimi i Shkupit në një model të pjesëmarrjes qytetare dhe demokracisë në afërsi.

4.4. Sporti – për një qytet aktiv dhe të shëndetshëm

Rekreacioni aktiv dhe të bërit sport janë të rëndësishme për mirëqenien dhe shëndetin e përgjithshëm të çdo komuniteti dhe qyteti:

Afatshkurtër:

- Rritja e mbështetjes financiare për rinovimin dhe mirëmbajtjen e objekteve sportive.
- Rritja e mbështetjes financiare për sportin shkollor në shkollat e mesme në qytetin e Shkupit.
- Rritja e mbështetjes financiare për programet për aktivitete dhe sigurim të pajisjeve sportive dhe rekuizitave për personat me aftësi të kufizuara në zonën e Qytetit të Shkupit.

- Rritja e mbështetjes financiare për projektet, programet, aktivitetet dhe ngjarjet e klubeve sportive, shoqatave sportive dhe organizatave që operojnë në sektorin e sportit në Qytetin e Shkupit.
- Përzgjedhja e sportistëve, trajnerëve dhe ekipit më të suksesshëm të Qytetit të Shkupit.

Afatmesëm:

- "Fundjavë për Vodno" – një shëtitje mujore rekreative në majë të Vodnos.
- Patrulla sportive dhe shëndetësore për rekreacionistët – shëtitorja përreth lumit Vardar dhe shtegu i Vodnos (në bashkëpunim me ekipet e Kryqit të Kuq dhe organizatave shëndetësore).
- Promovimi i alpinizmit – marshime ecjeje në Vodno, Kitkë, Mal të Zi të Shkupit, liqenin e Matkës, lumin Lepenec.
- "Ditët e sportit" – 10 ditë aktivitete sportive me rastin e çlirimit të Qytetit të Shkupit.
- "Gara e Grave" (për të rritur ndërgjegjësimin për zbulimin e hershëm të sëmundjeve malinje tek gratë) – me rastin e muajit tetor - muaji rozë.

Afatgjatë:

- Krijimi i një qendre arsimore për sport dhe rininë.
- Fondi i bursave për sportistët e shkollave të mesme nga Qyteti i Shkupit.

5. PLANIFIKIMI URBAN DHE INFRASTRUKTURA

5.1. Urbanizmi bashkëkohor dhe planifikimi hapësinor

Planifikimi për të ardhmen e Shkupit kërkon një qasje strategjike:

Afatshkurtër:

- Miratimi i një masterplani të ri urban me fokus zhvillimin e qëndrueshëm dhe cilësinë e jetës.
- Prezantimi i rregullave strikte për ruajtjen e hapësirave të gjelbra dhe hapësirave publike (përmes PUGJ).
- Zhvillimi i një programi për rivitalizimin e hapësirave urbane.

Afatmesëm:

- Përpunimi i një strategjie afatgjatë për zhvillimin urban të qytetit - Vizioni për Shkupin 2050.
- Krijimi i një programi për rindërtimin dhe modernizimin e objekteve publike ekzistuese që jaqne nën kompetencën e Qytetit të Shkupit.
- Zhvillimi i zonave të përziera, ku kombinohen jetesa, puna dhe rekreacioni.
- Instalimi dhe mirëmbajtja e tualeteve publike në qytet.

Afatgjatë:

- Shndërrimi i Shkupit në qytet funksional duke i afruar shërbimet më afër vendbanimit të qytetarëve.

- Krijimi i një forme të qartë të qytetit me zona natyrore të ruajtura (Matka si monument natyror, Vodno si zonë e mbrojtur, mbrojtja e parqeve të qytetit).
- Zhvillimi i vendbanimeve të qëndrueshme dhe me efikasitet energjetik.

5.2. Hapësirat publike

Hapësirat publike cilësore janë zemra e jetës së qytetit:

Afatshkurtër:

- Rinovimi i hapësirave publike ekzistuese, duke përfshirë sheshet, parqet dhe këndet e lojërave.
- Krijimi i hapësirave të reja publike në zonat ku ato mungojnë.
- Prezantimi i një programi "Rrugë për njerëzit" për të mbyllur përkohësisht rrugët për makinat.

Afatmesëm:

- Krijimi i hapësirave publike tematike (parqe arti, kopshte komunale/lokale, zona sportive).
- Përfshirja e artit dhe kulturës në hapësirat publike, si mbështetje të artistëve të pavarur – hapësira publike të përdorura rrallë, ku artistët krijojnë instalacione ose skenarë të përkohshëm kulturorë.

Afatgjatë:

- Transformimi i lumit Vardar dhe brigjeve të tij në hapësirën kryesore publike të qytetit (për këmbësorët, çiklistët, rekreacionistët).
- Krijimi i një brezi të gjelbër të hapësirave publike që lidh të gjitha pjesët e qytetit.
- Pozicionimi i Shkupit si një qytet me hapësira publike moderne dhe unike – teatro dhe koncerte verore pop-up, skena të hapura interaktive për vallëzim dhe performancë.

5.4. Infrastruktura dhe shërbimet publike

Infrastruktura moderne është baza e një qyteti funksional:

Afatshkurtër:

- Të investuatit për riparimin dhe mirëmbajtjen e infrastrukturës ekzistuese (rrugë, hidraulik, kanalizime, mbetje).
- Përmirësimi i ndriçimit të rrugës për siguri më të mirë dhe efikasitet energjetik.
- Zhvillimi i një plani për modernizimin e infrastrukturës së qytetit.

Afatmesëm:

- Ndërtimi i një sistemi modern të menaxhimit të ujërave të zeza – stacionit për trajtimin e ujërave të zeza për Qytetin e Shkupit.
- Zhvillimi i sistemeve të qëndrueshme të menaxhimit të ujit (reduktimi i humbjeve të ujit të pijshëm duke zëvendësuar instalimet dhe instrumentet matëse, kthimi i ujit të teknologjik, përdorimi i ujit të shiut).
- Zbatimi i reformave institucionale dhe teknike në NP "Ujësjellës dhe Kanalizime", duke përfshirë implementimin e një sistemi të ri për të dhënat e konsumatorëve.
- Investimi në energjinë e rinovueshme dhe efikasitetin e energjisë në objektet publike.

Afatgjatë:

- Ndërtimi i infrastrukturës për implementimin e ekonomisë qarkulluese, ku mbetjet janë burim (sistemet e përzgjedhjes dhe riciklimit).
- Zhvillimi i rrjeteve inteligjente për energjinë, ujin dhe transportin.
- Ndërtimi i dy garazheve të reja në kate.
- Shndërrimi i Shkupit në një qytet me zero karbon.

6. KULTURA, TRASHËGIMIA DHE IDENTITETI

6.1. Mbrojtja dhe promovimi i trashëgimisë kulturore

Shkupi ka një trashëgimi kulturore të pasur dhe të larmishme, që duhet mbrojtur dhe promovuar. Sidomos, pasi Shkupi është tashmë Kryeqyteti Evropian i Kulturës për vitin 2028. Prandaj, do të ndërmerren një sërë veprimesh:

Afatshkurtër:

- Ndihmë për rigjallërimin e Çarshisë së Vjetër.
- Digjitalizimi i trashëgimisë kulturore për të pasur qasje dhe ruajtje më të mirë.

Afatmesëm:

- Krijimi i një programi për të mbështetur zanatet tradicionale,
- Organizimi i festivaleve dhe ngjarjeve që promovojnë trashëgiminë kulturore të qytetit duke promovuar forma të reja, skena më të hapura dhe ngjarje të ndryshme.

Afatgjatë:

- Krijimi i një qendre ku do të bëhet interpretimi i trashëgimisë kulturore.
- Zhvillimi i rutave kulturore që nxjerrin në pah aspektet e ndryshme të trashëgimisë së qytetit.

SHKUPI – KRYEQYTETI EVROPIAN I KULTURËS 2028 ME NJË PLAN DHE NJË ZGJIDHJE!

6.2. Skena kulturore bashkëkohore

Mbështetja e krijimtarisë kulturore bashkëkohore është çelësi për një qytet të gjallë:

Afatshkurtër:

- Mbështetja e artistëve vendas përmes granteve të vogla dhe hapësirave ekspozuese.
- Organizimi i festivaleve të rrugës dhe ngjarjeve kulturore në të gjitha lagjet.
- Krijimi i platformave për të promovuar artet dhe kulturën lokale.
- 100 murale të reja për Shkupin.

Afatmesëm:

- Rikonstruksioni dhe transformimi i Shtëpisë së Ndërtuesve në një qendër kulturore moderne multifunksionale.
- Mbështetja e programeve për edukim artistik për fëmijë dhe të rritur.
- Krijimi i një hapësire për artistët nga brenda dhe jashtë vendit – një projekt pilot, nën stacionin hekurudhor.
- Lidhja dhe bashkëpunimi me skenën kulturore evropiane – shkëmbimi i përmbajtjes dhe ngjarjeve.

Afatgjatë:

- Pozicionimi i Shkupit si qendër rajonale për artin dhe kulturën bashkëkohore.
- Zhvillimi i industrive kreative si një sektor i rëndësishëm ekonomik.
- Krijimi i një rrjeti hapësirash kulturore në të gjithë qytetin.

6.3. Diversiteti dhe përfshirja

Shkupi është një qytet i diversitetit dhe ky diversitet duhet promovuar:

Afatshkurtër:

- Organizoni festivale dhe ngjarje që festojnë multikulturalizmin e qytetit.
- Mbështetja e iniciativave kulturore të komuniteteve të ndryshme.
- Prezantimi i programeve për dialog dhe mirëkuptim ndërkulturor.

Afatmesëm:

- Krijimi i një qendre për diversitet dhe përfshirje.
- Zhvillimi i programeve edukative mbi diversitetin dhe tolerancën.
- Përfshirje e parimeve të dizajnimitt universal në të gjitha hapësirat dhe shërbimet publike.

Afatgjatë:

- Shndërrimi i Shkupit në një model të qytetit ndërkulturor.
- Zhvillimi i politikave dhe praktikave që promovojnë diversitetin në të gjitha nivelet.
- Krijimi i një qyteti, ku të gjithë qytetarët të ndihen se i përkasin dhe e vlerësojnë veten.

SHKUPI – AVENTURË!
KOPSHTI ZOOLOGJIK I SHKUPIT, AKUARIUMI,
LUNAPARKU!

7. TRANSFORMIMI DIGJITAL DHE QEVERISJA EFEKTIVE

7.1. Digjitalizimi i shërbimeve të qytetit

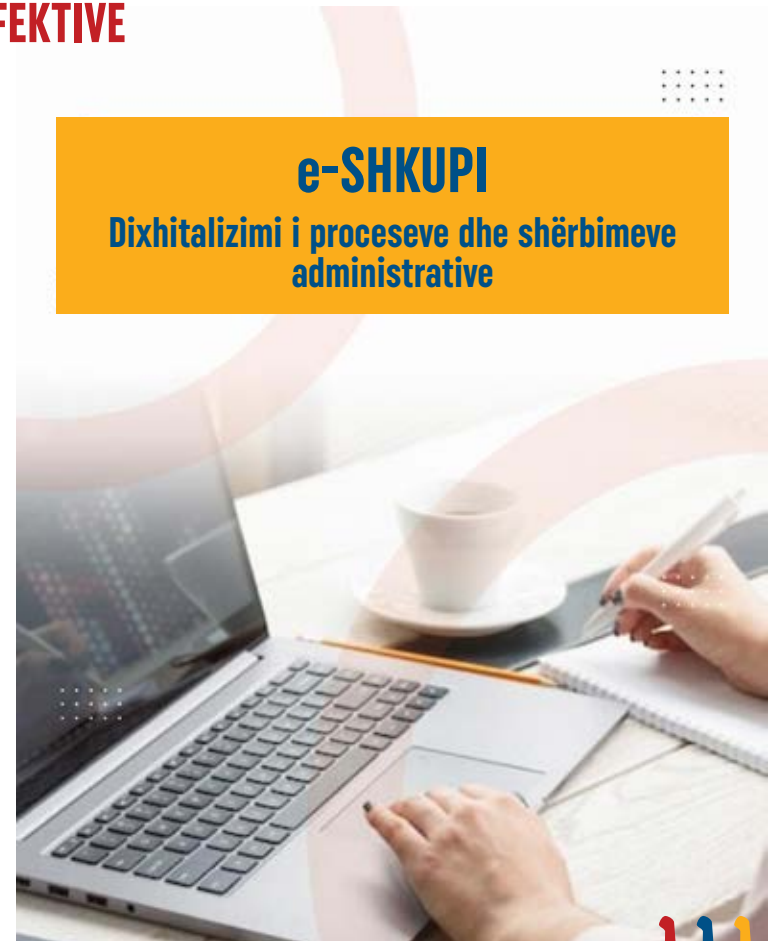
Shërbimet moderne digjitale përmirësojnë jetën e qytetarëve, veçanërisht të rinjve. Platforma digjitale rrit efikasitetin dhe komunikimin e brendshëm të administratës së qytetit dhe u ofron qytetarëve shërbime administrative më të shpejta, më të thjeshta dhe më efikase, lejon shkëmbimin e të dhënave dhe dokumenteve në mënyrë elektronike (Magjistralia e shërbimit - Enterprise Service Bus, SmartCity):

Afatshkurtër:

- Zhvillimi i një portali gjithëpërfshirës të shërbimeve elektronike për qytetarët dhe bizneset.
- Prezantimi i pagesës elektronike për të gjitha tarifat dhe shërbimet e qytetit (p.sh., taksat elektronike).
- Krijimi i një aplikacion celular për të hyrë në informacionin dhe shërbimet e qytetit.

Afatmesëm:

- Digjitalizimi i të gjitha proceseve dhe shërbimeve administrative.
- Zbatimi i e-qeverisjes për të përmirësuar transparencën dhe efikasitetin.
- Zhvillimi i sistemeve të analitikës së të dhënave për vendimmarrje më të mirë.

Afatgjatë:

- Krijimi i një baze të dhënash si "qytet binjak digjital", për simulimin dhe planifikimin e projekteve të qytetit.
- Prezantimi i inteligjencës artificiale për të përmirësuar shërbimet e qytetit.
- Shndërrimi i Shkupit në një qytet inteligjent lider në rajon.

7.2. Transparenca dhe llogaridhënia

Qeveria transparente ndërton besimin e qytetarëve:

Afatshkurtër:

- Prezantimi i të dhënave të hapura për të gjitha projektet dhe buxhetet e qytetit.
- Krijimi i një sistemi për të ndjekjen dhe realizimin e projekteve të qytetit në kohë reale.
- Publikimi i rregullt i informacionit në lidhje me punën e qeverisë së qytetit.

Afatmesëm:

- Implementimi i sistemit e-pjesëmarrj në vendimarrje.
- Zhvillimi i treguesve për përbushjen e qëllimeve dhe për vëzhgimin e progresit.

Afatgjatë:

- Vendosje e transparencës dhe llogaridhënie të plotë në qeverisjen e qytetit.
- Zhvillimi i sistemeve të avancuara për të parandaluar korrupsionin.

- Pozicionimi i Shkupit si model i vetëqeverisjes vendore transparente dhe të përgjegjshme.

7.3. Qëndrueshmëria financiare

Financat e qëndrueshme janë çelësi për zhvillimin afatgjatë:

Afatshkurtër:

- Vendosje e kontrolleve të rrepta financiare dhe auditimeve.
- Optimizimi i kostos dhe rritja e efikasitetit.
- Zhvillimi i një kornize buxhetore shumëvjeçare për planifikim më të mirë.

Afatmesëm:

- Diversifikimi i burimeve të të ardhurave përmes zhvillimit të aktiviteteve të reja ekonomike.
- Tërheqja e fondeve evropiane dhe fondeve ndërkombëtare.
- Zhvillimi i partneriteteve publike-private për projekte të mëdha infrastrukturore.

Afatgjatë:

- Krijimi i një mjedisi financiar të qëndrueshëm dhe të parashikueshëm për investime.
- Zhvillimi i instrumenteve financiare inovative për zhvillimin e qytetit.
- Sigurimi i qëndrueshmërisë financiare në afat të gjatë.

8. BASHKËPUNIMI DHE ZHVILLIMI RAJONAL

8.1. Bashkëpunimi me komunat

Bashkëpunimi i fortë midis komunave është çelësi për zhvillim harmonik:

Afatshkurtër:

- Krijimi i takimeve të rregullta të kryetarëve të komunave të Shkupit.
- Zhvillimi i strategjive për zgjidhjen e sfidave të përbashkëta.
- Krijimi i organeve të përbashkëta për të koordinuar shërbimet kryesore.

Afatmesëm:

- Zhvillimi i planeve të përbashkëta për planifikimin urban dhe zhvillimin e infrastrukturës.
- Zbatimi i sistemeve të përbashkëta për transportin publik, menaxhimin e mbeturinave dhe ujërave dhe shërbime të tjera.
- Harmonizimi i dispozitave lokale, procedurave, rregulloreve dhe programeve (p.sh., rregulloret për instalimin e pajisjeve urbane).

Afatgjatë:

- Krijimi i Shkupit në një rajon metropolitan me planifikim të përbashkët strategjik.
- Zhvillimi i marketingut dhe promovimit të përbashkët të qytetit.
- Krijimi i strukturave të përhershme për bashkëpunim ndërmjet komunave.

8.2. Zhvillimi rajonal

Shkupi si motor i zhvillimit rajonal:

Afatshkurtër:

- Zhvillimi i partneriteteve me qytete dhe komuna të tjera në vend.
- Krijimi i programeve për ndarjes e njohurive dhe praktikave më të mira.
- Mbështetja e zhvillimit të zonave rurale përreth Shkupit.

Afatmesëm:

- Zhvillimi i strategjive të përbashkëta ekonomike me komunat fqinje.
- Krijimi i klasterëve rajonal për zhvillim ekonomik.
- Përmirësimi i lidhjeve me qytetet dhe rajonet fqinje (qytetet simotra).

Afatgjatë:

- Pozicionimi i Shkupit si qendër rajonale për shërbime, arsim dhe kulturë.
- Zhvillimi i planeve të përbashkëta për mbrojtjen e mjedisit dhe menaxhimin e burimeve natyrore.
- Krijimi i një identiteti dhe bashkëpunimi të fortë rajonal.

PLANI I ZBATIMIT

Fazat e zbatimit

Ky program ambicioz do të zbatohet në tre faza:

Faza 1 (0-2 vjet): Veprimet dhe përgatitjet emergjente

- Zbatimi i masave emergjente për përmirësimin e cilësisë së ajrit, pastrimin e qytetit nga mbeturinat dhe trafiku.
- Përgatitja e dokumenteve strategjike dhe studimeve për projektet kryesore.
- Forcimi i kapaciteteve administrative dhe transparencës, me theks ndërmarrjet dhe institucionet publike të qytetit.
- Fillimi i dialogut me qytetarët dhe palët e interesuara.

Faza 2 (2-5 vjet): Reformat strukturore dhe investimet

- Zbatimi i projekteve të mëdha infrastrukturore (transporti publik, trajtimi i mbeturinave dhe ujërave të zeza, shtigjet e biçikletave).
- Zbatimi i reformave strukturore për menaxhimin e institucioneve dhe shërbimeve për qytetarët.
- Zbatimi i programeve për zhvillim ekonomik dhe inovacion.
- Intensifikimi i investimeve në arsim, kulturë dhe shërbime sociale.

Faza 3 (5-8 vjet): Konsolidimi dhe zhvillimi i vazhdueshëm

- Përfundimi i projekteve të mëdha infrastrukturore.
- Konsolidimi i reformave dhe përmirësimeve.
- Përmirësimi i vazhdueshëm i shërbimeve dhe cilësisë së jetës.
- Pozicionimi i Shkupit si një qytet lider në rajon.

Kornizat financiare

Zbatimi i këtij programi do të kërkojë burime të konsiderueshme financiare, që do të vijnë nga burime të shumta:

Të ardhurat vetjake (30%)

- Përmirësimi i mbledhjes së tarifave ekzistuese duke prezantuar një sistem të ri të mbajtjes së të dhënave të klientëve.
- Zhvillimi i burimeve të reja të të ardhurave.
- Optimizimi i kostos dhe fitimet e efikasitetit.

Buxheti i Republikës së Maqedonisë së Veriut (25%)

- Pjesëmarrje në programe dhe projekte në nivel kombëtar.
- Transferta për funksione dhe shërbime specifike.
- Bashkëfinancimi i projekteve të mëdha infrastrukturore.

Bashkimi Evropian dhe fondet ndërkombëtare (35%)

- Shfrytëzimi i instrumenteve të ndihmës së para-anëtarësimit.
- Pjesëmarrja në programet e zhvillimit rajonal.
- Qasja në fonde të specializuara për mjedisin, energjinë dhe transportin.

Partneritetet publike-private dhe investimet direkte (10%)

- Zhvillimi i projekteve të partneritetit publik-privat.
- Tërheqja e investimeve të huaja direkte.
- Mobilizimi i burimeve të sektorit të biznesit lokal.

Monitorimi dhe vlerësimi

Për të siguruar zbatimin e suksesshëm të programit, do të krijohet një sistem i fuqishëm monitorimi dhe vlerësimi:

Treguesit kryesorë të suksesit

- Reduktimi i ndotjes së ajrit.
- Rritja e kënaqësisë së qytetarëve me shërbimet e qytetit.
- Përmirësimi i treguesve ekonomikë (punësimi, investimet).
- Përmirësimi i cilësisë së jetës (shëndetësia, arsimi, kultura).

Mekanizmat e monitorimit dhe përshtatjes

- Raporti vjetor i progresit.
- Anketat e rregullta me qytetarët se sa janë të kënaqur.
- Vlerësime të pavarura të projekteve dhe politikave kryesore.
- Qasje e hapur në të dhënat e progresit.
- Rishikime të rregullta të programeve të bazuar në rezultatet e monitorimit.
- Fleksibiliteti për t'u përshtatur me ndryshimin e kushteve.
- Dialog i vazhdueshëm me qytetarët dhe palët e interesuara.

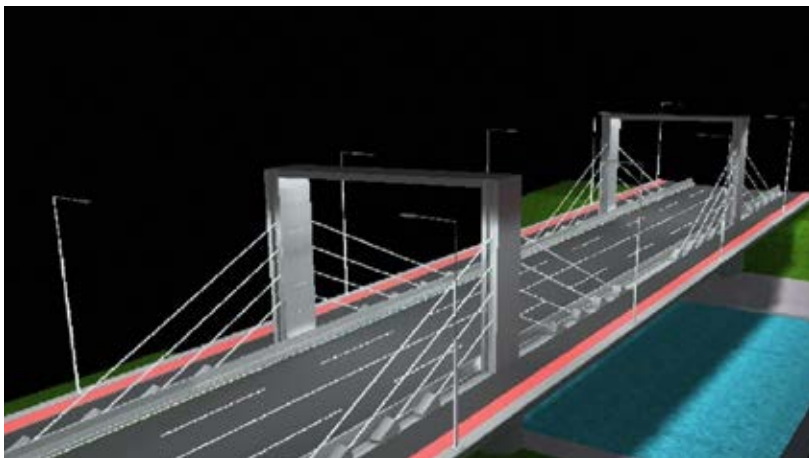
PROJEKTET KAPITALE

SHKUPI SMART – 2.0

**URA TË REJA: "LJUBLJANSKA" – ZLOKUQANI, "KOMBET E BASHKUARA" –
BULEVARDI "ARADHAT PARTIZANE!"**

LIDHJE E TUNELIT NËN DIAMOND MALL!

QENDRA E RE E KONGRESEVE!

Titulli	Shkupi SMART – 2.0
Përshkrimi	"Skopje Smart City V1.0" përfundon në vitin 2021 dhe ka hedhur themelet për zhvillimin e Shkupit, të zgjuar, të optimizuar, efikas, produktiv dhe të thjeshtë. Por, mundësitë e platformës IoT nuk janë shfrytëzuar. Shkupi SMART 2.0 është hapi i radhës në realizimin e këtij projekti kompleks, në të cilin moduli pilot për parkimin inteligjent do të rritet në një sistem parkimi plotësisht të digjitalizuar dhe inteligjent, moduli pilot për matësit inteligjentë të ujit do të rritet në një sistem inteligjent për monitorimin dhe menaxhimin e sistemit të furnizimit me ujë, një sistem inteligjent për grumbullimin e mbeturinave, një sistem inventari për pajisjet urbane në qytet, dhe një sistem i integruar për akses dhe pagesë për shërbimet e qytetit dhe ndërmarrjeve publike të qytetit në një vend.
Ndikimi i projektit	Zbatimi i projektit përshpejton digjitalizimin e punës së shërbimeve dhe institucioneve të qytetit, lehtëson qasjen në shërbimet publike për qytetarët dhe mundëson zhvillimin e përshpejtuar të qytetit. ▪ Monitorimin inteligjent të infrastrukturës në qytetin e Shkupit ▪ Menaxhimin më të mirë të mbetjeve dhe trafikut ▪ Sigurinë më të mirë publike: Sensorë IoT që monitorojnë ndotjen e ajrit, zhurmën, reshjet/përmbytjet në kohë reale ▪ Efikasiteti i energjisë dhe kursimi i kostos
Grupi i synuar	Të gjithë qytetarët
Komunat më të prekura	Të gjitha komunat e qytetit
Afati i fundit	Viti 2028
Buxheti	300 milionë denarë

Titulli	Implementim i trasnporit të shpejtë të autobusëve (BRT)
Përshkrimi	Objektivi kryesor i projektit është krijimi i një rrjeti transporti efikas dhe ekonomik për transportin urban në Shkup dhe reduktimi i ndotjen së ajrit. Projekti përfshin ndërtimin e një korridori me dy korsi (BRT), sigurimin e një parku të ri autobusësh me efikasitet energjetik ose hibrid dhe ndërtimin e një stacioni të ri autobusësh. Projekti do të zbatohet në dy faza: - Faza 1/Kësti 1 – ndërtimi i linjës së parë lindje-perëndim, nga Gjorçe Petrov përmes Qendrës në Novo Lisiçe, me një gjatësi prej rreth 13 km, në të cilën do të instalohen 21 stacione autobusësh dhe do të sigurohen 29 autobusë ekologjikë me gaz dhe energji elektrike. - Faza 2/Kësti 2 – ndërtimi i linjës së dytë veri-jug. Faza e parë do të fillojë menjëherë me shpalljen e procedurës së tenderimit (2026), e ndjekur nga përfundimi i itinerarit dhe blerja e autobusëve (2027 – 2028). Faza e dytë do të fillojë paralelisht me zbatimin e të parës, me përgatitjen e një studimi fizibiliteti, i cili duhet të ofrojë zgjidhjet më optimale për zbatim.
Ndikimi i projektit	Sistemi i ri pritet të reduktojë ndjeshëm emetimet, me një reduktim të parashikuar të monoksidit të karbonit me mbi 95% dhe grimcave me afërsisht 90%. Projekti synon të sigurojë një sistem të transportit publik të shpejtë, të sigurt dhe me cilësi të lartë, i cili do të rrisë numrin e pasagjerëve dhe do të zvogëlojë përdorimin e makinave private, duke ndihmuar Shkupin të bëhet një qytet më i gjelbër.
Grupi i synuar	Të gjithë qytetarët
Komunat më të prekura	Të gjitha komunat e qytetit
Afati i fundit	Faza 1 – 2028, 2026 – tender për performancë 2027-2028 – ndërtimi i rrugës dhe blerja e autobusëve
Buxheti	Kësti 1 – deri në 2.5 miliardë denarë Kësti 2 – deri në 2.0 miliardë denarë

Titulli	Stacioni për trajtimin e ujërave të zeza Shkup
Përshkrimi	Zbatimi i projektit për ndërtimin e një stacioni për trajtimin e ujërave të zeza me kapacitet 625,000 banorë ekuivalentë është në vazhdim dhe ne do ta përfundojmë atë në përputhje me dinamikën e planifikuar për fazën e parë, e cila do të sigurojë trajtim të ujërave të zeza primare dhe dytësore deri në vitin 2030, duke përbushur kështu kërkesat minimale të Direktivës së BE-së për trajtimin e ujërave të ndotura urbane. Projekti zbatohet në partneritet me Qeverinë e Republikës së Maqedonisë së Veriut dhe financimi në vlerë prej 200 milionë eurosh sigurohet nga një kredi nga Banka Evropiane për Rindërtim dhe Zhvillim (58 milionë euro) dhe Banka Evropiane e Investimeve (68 milionë euro), si dhe një grant nga BEI (10 milionë euro) dhe BE-ja (70 milionë euro).
Ndikimi i projektit	Zgjerimi i sistemit të grumbullimit dhe ndërtimi i stacionit të trajtimit të ujërave të zeza do të sigurojë një zgjidhje integrale për çështjen e ujërave të zeza urbane në qytetin e Shkupit, gjë që do të sigurojë përmirësimin e cilësisë së ujit në lumin Vardar, i cili tani është marrësi kryesor i ujërave të zeza.
Grupi i synuar	Të gjithë qytetarët
Komunat më të prekura	Të gjitha komunat e qytetit
Afati i fundit	Viti 2029
Buxheti	>120 miliardë denarë

Titulli	Shkupi – Kryeqyteti Evropian i Kulturës 2028
Përshkrimi	Projekti Kryeqyteti Evropian i Kulturës synon të forcojë jetën kulturore të qytetit dhe të përfshijë qytetarët në zhvillimin e tij. Ai nxit bashkëpunimin midis artistëve, institucioneve dhe komunitetit, duke krijuar mundësi të reja për ngjarje dhe iniciativa kulturore. Projekti hap mundësi për përdorimin e fondeve evropiane për këtë qëllim, të cilat duhet të përdoren si investime për zhvillimin e infrastrukturës kulturore në qytet.
Ndikimi i projektit	Me projektin, qyteti ka një shans për të përmirësuar imazhin e tij dhe për të tërhequr turistë dhe partnerë ndërkombëtarë. Krijon një ndjenjë komuniteti dhe përfshirje më të madhe të njerëzve në jetën publike dhe kulturore. Në këtë mënyrë, kultura bëhet një mjet i rëndësishëm për një cilësi gjithnjë e më të mirë të jetës.
Grupi i synuar	Të gjithë qytetarët
Komunat më të prekura	Të gjitha komunat e qytetit
Afati i fundit	Viti 2026 – 2029
Buxheti	2 miliardë denarë (gjysma e mjeteve të nevojshme duhet të sigurohen nga buxheti qendror)

Titulli	Ndërtimi i Qendrës së Kongreseve (vendndodhja e caktuar nga PUGJ)
Përshkrimi	Qendra e kongreseve do të përfshijë salla plenare dhe takimesh, dhoma të tjera, një qendër biznesi, hapësirë ekspozite dhe parkim për nevojat e pjesëmarrësve në qendër. Qendra e kongreseve do të mundësojë organizimin e ngjarjeve të mëdha lokale, kombëtare dhe rajonale, dhe sallat më të vogla të takimeve do të jenë në gjendje të organizojnë aktivitete anësore të ngjarjeve më të mëdha, të tilla si sesione paralele, punëtori dhe të ngjashme. Ekspozitat do të jenë në thelb hapësira të hapura, të dizajnuara për të shfaqur produkte, shërbime dhe informacione nga një sërë ekspozuesish. Duke ofruar një shumëllojshmëri hapësirash dhe shërbimesh gjithëpërfshirëse, Qendra e Kongreseve do të jetë e pajisur për të pritur një sërë ngjarjesh, nga punëtoritë e vogla deri te konferencat e mëdha ndërkombëtare.
Ndikimi i projektit	Ky projekt do të lejojë që Shkupi të vendoset shumë shpejt në hartën e qyteteve të kongreseve, dhe kjo do të ndikojë gjithashtu në zhvillimin e turizmit (turizmi kongresor), por gjithashtu do të japë një efekt të rëndësishëm ekonomik, duke filluar nga krijimi i vendeve të reja të punës, përmes rritjes së kërkesave specifike në tregun e mallrave dhe shërbimeve.
Grupi i synuar	Kompanitë kombëtare dhe ndërkombëtare, institucionet dhe organizatat, organizatat joqeveritare, të gjithë qytetarët.
Komunat më të prekura	Të gjitha komunat e qytetit
Afati i fundit	Viti 2029
Buxheti	1.5 miliardë denarë

Titulli	Rregullimi i Vardarishtes në një stacion modern transporti
Përshkrimi	Deponia e Vardarishtes u përdor si deponi për mbeturinat komunale për Qytetin e Shkupit në periudhën 1967/68 deri në 1996. Nuk është projektuar dhe as operuar siç duhet, që do të thotë se nuk ka dokumentacion të aktiviteteve të hedhjes. Vlerësimet e fundit tregojnë se thellësia e deponisë është 10-12 metra në disa vende dhe se vëllimi i përgjithshëm i deponisë është rreth 2 milionë metra kub. Duke pasur parasysh se nuk kishte shkëmb dhe afër lumit Vardar (ujërat e larta nëntokësore), mund të supozohet se kishte infiltrim të ujërave nëntokësore në të. Deponia ishte aktive deri rreth vitit 1996, kur u hap deponia Drislla. Sipas studimit të vitit 2014, deponia i Vardarishtes zë një sipërfaqe prej 42 hektarësh. Niveli i hulumtimit që është kryer për përgatitjen e studimit është i mjaftueshëm për përgatitjen e një dokumenti të ri që do të vlerësojë fizibilitetin e Vardarishtës, por jo i mjaftueshëm për zhvillimin e ndonjë projekti për rehabilitimin e tij. Në vitin 2017, me mbështetjen e BE-së, u përgatit dokumentacioni teknik për "Krijimin e një sistemi rajonal të menaxhimit të mbeturinave në rajonin e Shkupit", i cili parasheh instalimin e një stacioni të ri, modern të transferimit të mbeturinave në vendin e Vardarishtes, si pjesë e sistemit të përgjithshëm të menaxhimit të mbeturinave në këtë rajon. Ai ekzistues i përdorur do të mbyllet dhe rigjallërohet, me dokumentacionin e duhur të përgatitur paraprakisht. Sipas projektit ekzistues për mbështetjen e krijimit të një sistemi rajonal të menaxhimit të mbeturinave në rajonin e Shkupit, në kuadër të të cilit do të auditohet dokumentacioni teknik për një deponi moderne, do të përgatitet dokumentacioni i ri teknik për mbylljen e deponive jo standarde (përfshirë Vardarishten), do të themelohet një ndërmarrje rajonale për të menaxhuar sistemin rajonal në të ardhmen, etj. Masat emergjente në vitin e parë – mbikëqyrje 24-orëshe dhe rrethim i Vardarishtës, pastrim i zonës. Në afat të mesëm dhe afatgjatë – një stacion i ri shkarkimi dhe një sistem i ri i menaxhimit të mbetjeve për qytetin.
Ndikimi i projektit	Menaxhimi i hapësirës publike është i qëndrueshëm, në lidhje me shëndetin e njeriut dhe mbrojtjen e mjedisit
Grupi i synuar	Të gjithë qytetarët
Komunat më të prekura	Aeroporti, Gazi Baba
Afati i fundit	2028
Buxheti	Sipas dokumentacionit të projektit që do të përgatitet

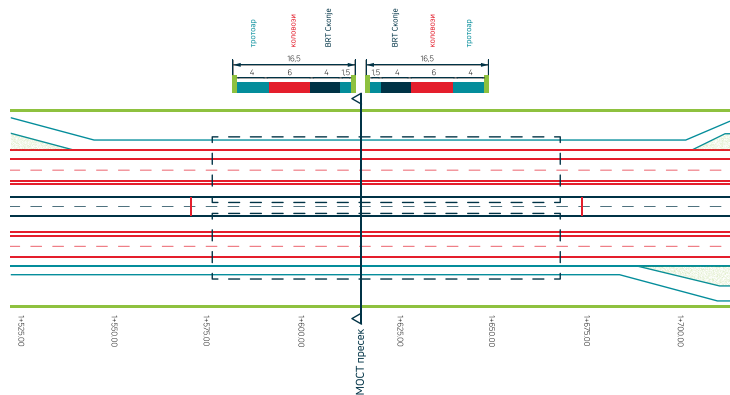

Titulli	Përfundimi i bulevardit "Boris Trajkovski" në hyrje të Drajevës
Përshkrimi	Faza e dytë e ndërtimit të Bulevardit Boris Trajkovski nga Pintija deri në urën Markova Reka me një gjatësi totale prej rreth 2.3 kilometrash është një projekt më i madh infrastrukturor, i cili përfshin zgjerimin e rrugës me dy korsi deri në katër korsi, me një shteg të ri për këmbësorë dhe biçikletash, si dhe një rrethrotullim urën e Markova Rekës përballë Drajevës. Ndërtimi i tij filloi në vitin 2021 me një afat kohor 24-mujor, por për fat të keq nuk ka përfunduar ende, me akseset anësore të pazgjidhura, infrastrukturë të papërfunduar dhe pengesa, duke krijuar mbingarkesë dhe pika të pasigurta për përdoruesit e rrugës. Ne do ta ndërtojmë atë plotësisht në vitin e parë të mandatit tonë. Gjatësia totale për rikonstrukcion është rreth 2.3 kilometra dhe projekti parashikon ndërtimin e kanalizimeve të reja atmosferike dhe fekale, rikonstrukcionin e rrjetit të ujësjellësit, aktivitete pjesërisht të kryera dhe zbatimin e ndriçimit modern LED të rrugës, i cili përmirëson sigurinë dhe komoditetin për të gjithë përdoruesit e rrugës.
Ndikimi i projektit	Zbatimi i kësaj arterie jetike transporti do të rrisë lëvizshmërinë dhe sigurinë në trafik dhe do të lidhë lagjet jugore të Shkupit me zonat industriale dhe qendrën e qytetit. Kjo do të lehtësojë hyrjen dhe tranzitimin e më shumë se 50.000 banorëve që gravitojnë nga Drajeva dhe vendbanimet përreth në qendër të Shkupit.
Grupi i synuar	Të gjithë qytetarët
Komunat më të prekura	Kisella Voda
Afati i fundit	2026
Buxheti	252 milionë denarë

Titulli	Lidhja e tunelit nën "Diamond Mall" (një bulevard nëntokësor, i cili është pjesë e bulevardit "Maqedonia")
Përshkrimi	Tuneli nëntokësor tashmë është ndërtuar nga kompania turke "Limak", e cila ndërtoi të gjithë kompleksin, dhe detyrimi i qytetit është të ndërtojë një rotondë dykatëshe në "Nova Makedonija" dhe dy rotonda dykatëshe nga rruga "Bihačka" drejt Rampës, e cila do të lidhë qendrën e qytetit në aksin lindje-perëndim.
Ndikimi i projektit	Zbatimi i këtij projekti do të zvogëlojë fluksin e automjeteve në rrugët paralele "Zheleznička" dhe "Cirli dhe Methodij" dhe do të hapë një mundësi për rregullimin e hapësirës publike dhe humanizimin e tyre të mëtejshëm me shtigje të reja biçikletash dhe këmbësorësh dhe brez pemësh. Kjo ndërmarrje infrastrukturore do të kontribuojë në reduktimin e bllokimit të trafikut në këtë pjesë të qytetit, si dhe në reduktimin e ndotjes së ajrit të shkaktuar nga trafiku, duke reduktuar mbingarkesën dhe duke rritur shpejtësinë e lëvizjes së automjeteve.
Grupi i synuar	Të gjithë qytetarët.
Komunat më të prekura	Qendër, Kisella Voda
Afati i fundit	Viti 2028
Buxheti	500 milionë denarë

Titulli	Ura e re "Kombet të Bashkuara"
Përshkrimi	Ky projekt lidhet praktikisht me futjen e sistemit BRT dhe është një parakusht për sistemin e ardhshëm. Ura aktuale midis Karposh 4 dhe VIIae ka vetëm katër kors, një shteg biçikletash dhe një trotuar vetëm në njërën anë. Prandaj, parashikohet të ndërtohet një urë e re binjake prej çeliku 90 metra e gjatë, e cila do të mbështesë në mënyrë efektive lëvizshmërinë urbane të qytetit me 6 kors funksionale, si dhe shtigje më të gjera biçikletash dhe këmbësorësh.
Ndikimi i projektit	Përmirësimi i lëvizshmërisë së qytetit, rritja e fluksit të automjeteve përgjatë bulevardit "Aradhat partizane" në drejtim të perëndimit.
Grupi i synuar	Të gjithë qytetarët
Komunat më të prekura	Gjorçe Petrov, Karposh
Afati i fundit	Viti 2029
Buxheti	372 milionë denarë

Titulli	Kryqëzimi bulevardi "Sllovenia" – "Nikolla Karev"
Përshkrimi	Ky kryqëzim në hyrjen veriperëndimore të Shkupit do të lehtësojë komunikimin me Kosovën, si dhe qasjen nga kjo anë e qarkores së Shkupit. Ndërtimi i bulevardit të ardhshëm "Hasan Prishtina" përmes Vizbegut nënkupton një kryqëzim funksional për të gjithë profilin që lidh bulevardin "Sllovenija" dhe bulevardin "Nikola Karev". Çelësi është një nyje e rëndësishme komunikimi që lidh Butelin, Karposhin, Gjoçen dhe Çairin, me shtigje të integruara për biçikleta dhe këmbësorë, si dhe ndriçim LED për shikueshmëri më të mirë.
Ndikimi i projektit	Ky projekt do të zvogëlojë bllokimin e trafikut dhe do të sigurojë lëvizshmëri më efikase të qytetarëve nga Buteli, Karposhi dhe Qendra me rrugën rrugore drejt qarkores dhe vendkalimin kufitar të Blacës me Kosovën. Zbatimi i kësaj do të krijojë kushte për zgjerimin e bulevardit "Sllovenija" drejt Gjoçe Petrovit.
Grupi i synuar	Të gjithë qytetarët
Komunat më të prekura	Butel, Karposh, Gjoçe Petrov, Çair, Shuto Orizari
Afati i fundit	Viti 2028
Buxheti	500 milionë denarë

Titulli	Bulevardi "Sllovenija"
Përshkrimi	Vazhdimi i bulevardit "Sllovenija", nga kryqëzimi me bulevardin "Nikolla Karev" për Gjorçe Petrov. Gjatësia e pistës është 4,500 metra. Profili i bulevardit: do të ketë tre korsi në një drejtim me gjelbërim të ndarë në mes, shtigje biçikletash dhe këmbësorësh në të dyja anët. Bulevardi do të mundësojë një lidhje afatgjatë të qëndrueshme midis komunave të veriut dhe korridorit të tranzitit në bulevardin "Nikolla Karev", me Gjorçe Petrovin dhe daljen perëndimore të qytetit.
Ndikimi i projektit	Ky projekt do të depërtojë në një drejtim tjetër të komunikimit të trafikut, që do të sigurojë rritje të lëvizshmërisë së qytetarëve nga komunat e Butelit, Karposhit dhe Çairit me Gjorçe Petrovin dhe daljen perëndimore të qytetit drejt Tetovës. Në të njëjtën kohë, rrjeti i biçikletave të qytetit do të zgjerohet.
Grupi i synuar	Të gjithë qytetarët
Komunat më të prekura	Butel, Karposh, Gjorçe Petrov, Çair, Shuto Orizari
Afati i fundit	Viti 2029
Buxheti	Sipas projektit bazë të ndërtimit që do të realizohet

PROJEKTE TË TJERA

Titulli	Shkupi - qytet biçikletash në një mandat! – 10 hapa Shkup të çiklistëve dhe të këmbësorëve
Përshkrimi	"Shkupi qytet biçikletash" do të vazhdojë të zbatojë hapat e mëposhtëm: 1. Zhvillimi i një rrjeti të ri biçikletash, në bashkëpunim me komunat. 2. Pastrimi gradual i trotuareve dhe hapësirave publike cilësore, nga automjetet, zhvendosja e pajisjeve urbane të vendosura keq. 3. Autostrada aktive e gjelbër Vardar - autostrada kryesore e biçikletave perëndim-lindje do të shtrihet deri në kufijtë përfundimtarë të qytetit (në perëndim përmes Gjorçes në Saraj dhe në lindje përmes Aerodromit dhe Gazi Babës në Studeniçan dhe Petrovec). 4. Ndërtimi i parkingjeve për biçikleta, në bashkëpunim me komunat. 5. Sistemi i biçikletave me qira si pjesë e Shkupi Smart. 6. Vizioni Zero për Zero vdekje në trafik – në bashkëpunim me komunat. 7. Procedura, standarde, transparenca, pjesëmarrëse për më shumë siguri. 8. Ditë/rrugë pa makina për njerëzit, ne do të rrisim kohëzgjatjen e kohës pa makina, por gjithashtu do të rrisim numrin e rrugëve pa makina. 9. Subvencionet për biçikletat dhe pajisjet e biçikletave, ne do të zgjerojmë programin e subvencioneve për blerjen e një biçiklete të re, duke e diversifikuar atë, duke përfshirë subvencionet për: shërbimin e plotë dhe rinovimin e biçikletave të vjetra (blerje biçikletash speciale për personat me nevojë të veçanta, biçikletat përshpërndarjen e dërgesave dhe të tjera për bizneset e vogla; blerjen e biçikletave për grupet e pafavorizuara ekonomiksht dhe socialisht). 10. Ndryshimi i sistemit të transportit të Shkupit – prioriteti i nevojave të këmbësorëve, çiklistëve dhe transportit publik për sigurinë, komoditetin dhe komfortin e tyre.
Ndikimi i projektit	Zbatimi i këtyre 10 hapave do të lejojë që Shkupi të bëhet një qytet më miqësor dhe më i sigurt për ecje dhe çiklizëm dhe qytetarët do të marrin një shumëllojshmëri opsionesh transporti dhe një sërë përfitimesh të tjera.
Grupi i synuar	Të gjithë qytetarët
Komunat më të prekura	Të gjitha komunat e qytetit
Afati i fundit	Viti 2029
Buxheti	30 milionë denarë

Titulli	Mirëqenia e kafshëve të rrugës dhe kafshëve shtëpiake
Përshkrimi	Edhe pse NP "Lajka" është një shërbim shumë më gjithëpërfshirës për qytetin sesa një stacionar i zakonshëm, pasi ka trajtim veterinar, programe socializimi, trajnim, strehim dhe kujdes të qenve endacakë, megjithatë është e qartë se çështja e qenve endacakë është një dhimbje koke e përditshme për banorët e Shkupit. Zbatimi i këtij projekti përfshin disa aktivitete: 1. Forcimi i rolit të NP "Lajka" përmes përmirësimit të shërbimeve të trajtimit, sterilizimit, mikroçipit, socializimit dhe strehimit dhe futjes së shërbimeve të reja për qëndrimin e kafshëve shtëpiake, edukimin e pronarëve dhe zgjerimin e kujdesit ndaj kafshëve, pasuar nga rinovimi dhe blerja e pajisjeve shtesë, si dhe punësimi i personelit të duhur. 2. Ndërtimi i një strehimoreje shtetërore për kafshët e pastreha, në bashkëpunim dhe me pjesëmarrjen financiare të Qytetit të Shkupit, të gjitha komunave dhe qeverisë qendrore. 3. Mbështetje financiare për klinikat veterinare dhe strehimoret e kafshëve, veçanërisht për pronarët e cenuseshëm që nuk mund të kujdesen financiarisht për kafshët shtëpiake. 4. Edukimi dhe parandalimi përmes programeve të ndërgjegjësimit të qytetarëve për pronësi të përgjegjshme; Zgjedhja e kafshëve shtëpiake sipas aftësive të pronarit për të parandaluar braktisjen. 5. Ndryshimet legjislative dhe koordinimi ndërinstitutional për hir të harmonizimit të legjislationit, ashpërsimit të rregullimit të sanksioneve për pronarët e paskrupullt dhe shitësit e paligjshëm. 6. Ndërtimi i një krematoriumi për kafshët shtëpiake (nevojiten ndryshime në ligjet që rregullojnë këtë çështje). 7. Bashkëpunimi i forcuar me individë dhe shoqata.
Ndikimi i projektit	Zbatimi i këtyre aktiviteteve do të sigurojë trajtim të plotë dhe human dhe kujdes sistematik për kafshët shtëpiake dhe të rrugës, si dhe reforma ligjore në këtë fushë.
Grupi i synuar	Pronarët aktualë dhe të ardhshëm të kafshëve shtëpiake, si dhe pronarët e mbarështuesve të kafshëve shtëpiake, individë dhe shoqata që janë aktive në mbrojtjen e kafshëve shtëpiake.
Komunat më të prekura	Të gjitha komunat e qytetit
Afati i fundit	Viti 2028
Buxheti	50 milionë denarë

Titulli	Ndërtimi i stacioneve zjarrfikëse dhe zhvillimi i infrastrukturës KZ
Përshkrimi	Rritja e nivelit të mbrojtjes nga zjarri kontribuon në rritjen e nivelit të sigurisë së përgjithshme në qytetin e Shkupit. Një numër aktiviteteve dhe projekte do të kryhen në këtë segment, duke përfshirë: 1. Ndërtimi i një stacioni KZ në Komunën e Butel, për të cilin tashmë është përcaktuar një vendndodhje e përshtatshme. 2. Ndërtimi i një stacioni KZ në Komunën e Kisella Vodës. 3. Punësimi i 30 zjarrfikësve në vit, me qëllim rritjen e numrit të zjarrfikësve profesionistë në përputhje me Aktin e Zjarrfikësve. Numri aktual i zjarrfikësve është 198, dhe sipas ligjit, Shkupi ka nevojë për të paktën 400 zjarrfikës. 4. Modernizimi i parkut dhe pajisjeve të automjeteve, në përputhje me Strategjinë e Brigadës KZ 2025-2029. Për këtë qëllim do të përdoren mjetet e mbledhura për regjistrimin e automjeteve, të cilat arrijnë në 40 milionë denarë në vit. 5. Ndërtimi i një qendre mësimore dhe arsimore dhe një terreni trajnimi, në kuadër të stacionit KZ në Autokomandë, i cili do të plotësojë sistemin e licencimit për zjarrfikësit profesionistë, në të cilin pjesa e mësimdhënies teorike kryhet në Shkollën e Mesme Kimike. 6. Reforma institucionale e Brigadës KZ dhe Departamentit të Mbrojtjes dhe Shpëtimit në Qytetin e Shkupit 7. Forcimi i bashkëpunimit me KZ-Unionin e Qytetit të Shkupit.
Ndikimi i projektit	Me zbatimin e këtyre aktiviteteve, mbrojtja nga zjarri do të ngrihet në nivelin më të lartë, gjë që nga ana tjetër do të kontribuojë në rritjen e sigurisë së përgjithshme në qytet.
Grupi i synuar	Të gjithë qytetarët
Komunat më të prekura	Kisella Voda, Butel dhe të gjitha komunat e tjera
Afati i fundit	Viti 2029
Buxheti	1 miliard denarë

Titulli	Bileta e qytetit "Shkupi për të gjithë"
Përshkrimi	Çdo familje me të ardhura të ulëta, pensionist me pension minimal, i ri pa punë ose person me aftësi të kufizuara, do të marrë një biletë vjetore, e cila mund të përdoret ekskluzivisht në kuadër të institucioneve dhe shërbimeve publike që janë në kompetencën e Qytetit të Shkupit, duke përfshirë: ▪ NPK Shkup – biletë mujore falas ose e subvencionuar për kategori të caktuara, mundësi për të përdorur një pjesë të biletës sezonale. ▪ Kopshti Zoologjik i Shkupit – bileta falas ose të subvencionuara për fëmijët, familjet dhe personat me aftësi të kufizuara. ▪ Parkimi në qytet – parkim falas ose i subvencionuar për kategori të caktuara qytetarësh. ▪ Qendra Kulturore Rinore (QKR) – qasje falas në koncerte, shfaqje teatrale dhe programe kinemaje nga kalendari i qytetit. ▪ Qendrat kulturore dhe bibliotekat e qytetit – tarifa falas për anëtarësim në bibliotekë, zbritje për pjesëmarrje në seminare, kurse dhe ekspozita. ▪ Muzeu i Qytetit dhe institucionet e tjera kulturore – hyrja falas në ekspozitat dhe ngjarjet kulturore të organizuara nga Qyteti.
Ndikimi i projektit	Përmirësimi i nivelit të kujdesit social dhe kulturës së kategorive të cënueshme të qytetarëve.
Grupi i synuar	▪ Familjet me të ardhura mujore nën mesataren. ▪ Pensionistët me pension minimal. ▪ Të rinjtë e papunë deri në 29 vjeç. ▪ Personat me aftësi të kufizuara dhe kujdestarët e tyre.
Komunat më të prekura	Të gjitha komunat e qytetit
Afati i fundit	Viti 2026
Buxheti	100 milionë denarë

Titulli	"Shkupi – strehë e sigurt"
Përshkrimi	Duke ndjekur shembullin e Barcelonës (ku ekziston një rrjet shtëpish për mbrojtje – "Casas de Acogida") dhe Vjenës (ku ekziston një rrjet i shtëpive me adresa sekrete për gratë– "Frauenhäuser"), ne do të krijojmë një sistem të qendrave të qytetit për mbrojtjen dhe rehabilitimin e grave – viktime të dhunës në familje, me apartamente emergjente dhe të sigurta ("safe apartments ") dhe një ekip mobil të ndërhyrjes 24/7.
Ndikimi i projektit	Projekti do të sigurojë strehim të sigurt për gratë dhe fëmijët e tyre, përmes një reagimi të shpejtë dhe të koordinuar ndaj rasteve të dhunës, si dhe rehabilitimit afatgjatë dhe pavarësisë ekonomike të grave. Në të njëjtën kohë, do të rritet ndërgjegjësimi i publikut për luftën kundër dhunës me bazë gjinore.
Grupi i synuar	Gratë dhe fëmijët, viktime të dhunës në familje
Komunat më të prekura	Të gjitha komunat e qytetit
Afati i fundit	Viti 2027
Buxheti	20 milionë denarë

Titulli	"Unaza e vogël" – zonë e plotë këmbësorësh
Përshkrimi	Qëllimi i këtij projekti është transformimi i zonës qendrore të qytetit, gjegjësisht të ashtuquajturën "Unaza e Vogël", në një zonë këmbësorësh. Kjo do të lejojë një mënyrë të veçantë aksesit për automjetet e banorëve në këtë rreth, për dërgimin e mallrave dhe për mjetet e transportit publik. Së pari, rruga "Dimitrie Çupovski" (nga Paloma Bianca në Porta Makedonija) do të mbyllet, me një gjatësi prej 400 m dhe hapësira do të rimodelohet plotësisht me pajisje urbane, ndriçim rrugor dhe gjelbërim
Ndikimi i projektit	Me zbatimin e këtij projekti, do të kryhet një rishpërndarje e trafikut automobilistik, i cili do të përhapet pjesërisht përgjatë periferisë së Unazës së Vogël (bulevardit "Goce Delçev", rr. "Filipi II", rr. "Dame Gruev" dhe bulevardi "VMRO"), dhe pjesërisht (trafiku tranzit) përgjatë buzës së Unazës së Madhe (bulevardi "Kliment Ohridski", bulevardi "Nikolla Karev", bulevardi "Kërste Petkov Misirkov", bulevardi "Koço Racin" dhe rr. "Shën Cirili dhe Metodi").
Grupi i synuar	Të gjithë qytetarët
Komunat më të prekura	Qendër
Afati i fundit	Viti 2026
Buxheti	100 milionë denarë

Titulli	Rikonstruksioni i Sallës Universale
Përshkrimi	As administrata aktuale e qytetit, as Qeveria dhe Ministria e Kulturës nuk kanë mundur ta përfundojnë këtë projekt të rëndësishëm, megjithëse ka dokumentacion projekti dhe janë siguruar burime financiare. Salla Universale do të rindërtohet ashtu siç donin njerëzit e Shkupit, për të ruajtur pamjen e vjetër, por me një brendësi të rinovuar, skena, kuvertë vëzhgimi, dhoma grimi, pajisje teknike, pajisje sanitare.
Ndikimi i projektit	Mungesa e hapësirës kulturore në qytet reflektohet në jetën e koncerteve, teatrit dhe sportit. Rindërtimi i këtij simboli të Shkupit do të pasurojë ofertën kulturore në qytet.
Grupi i synuar	Të gjithë qytetarët
Komunat më të prekura	Të gjitha komunat e qytetit
Afati i fundit	Viti 2027
Buxheti	100 milionë denarë

Titulli	Fondacioni "Instituti i Zhvillimit Shkup"
Përshkrimi	Qyteti i Shkupit ka nevojë urgjente për një agjenci zhvillimore, e cila do të formohet në bashkëpunim me Universitetin "Shën Cirili dhe Metodi", në formën e Fondacionit për Zhvillimin e Qytetit të Shkupit – Instituti për Zhvillim Shkup (IZSH). IZSH do të jetë një platformë për bashkëpunim aktiv midis qytetit, akademisë dhe aktorëve të tjerë në ekosistem. IZSH do të artikulojë të gjithë faktorët relevantë në ekosistemin e Qytetit të Shkupit dhe do të punojë në koncepte dhe praktika të reja për zhvillimin e tij, në fushën e zhvillimit arkitekturor dhe planifikues, shërbimeve të reja për qytetarët, digitalizimit dhe qytetit inteligjent, laboratorit për praktikën urbane, asistencës për ndërmarrësinë dhe industrinë kreative, inkubatorit të OJQ-ve dhe qasjes në fonde të BE-së.
Ndikimi i projektit	IZSH synon të zhvillojë modele, struktura dhe qasje të reja ndaj sfidave të qytetit, të cilat do të sigurojnë krijimin e praktikave të reja për zhvillimin e duhur sistematik të qytetit dhe transformimin e tij në një qendër të qëndrueshme, të gjelbër, ekonomike, kulturore dhe urbane.
Grupi i synuar	Të gjithë qytetarët
Komunat më të prekura	Të gjitha komunat e qytetit
Afati i fundit	Viti 2027
Buxheti	100 milionë denarë

Titulli	Riaktivizimi i Qendrës së Inovacionit Shkupi Lab
Përshkrimi	Qendra e Inovacionit të Qytetit të Shkupit – Shkupi Lab ishte një hapësirë eksperimentale dhe një vend për bashkëpunim. Në këtë qendër, qytetarët, komuniteti i biznesit, organizatat dhe institucionet qytetare, publike dhe arsimore së bashku me administratën e Qytetit të Shkupit bashkuan forcat për të hartuar dhe zhvilluar zgjidhje inovative për të ndihmuar Shkupin të përmirësojë dhe ruajë qëndrueshmërinë urbane. Fatkeqësisht, kjo qendër ndërpreu aktivitetet e saj pas zgjedhjeve të vitit 2021. Ideja është të riaktivizohet puna e saj, të sigurohet donatorë që do të mbështesin financiarisht punën e saj dhe të shqyrtohet mundësia e integritit të tij me Fondacionin "Instituti Zhvillimor Shkup".
Ndikimi i projektit	Ai lejon artikullimin e ideve qytetare përmes eksperimentimit, ngritjes së kapaciteteve dhe forcimit të kulturës së inovacionit.
Grupi i synuar	Qytetarët, institucionet akademike, kompanitë, departamentet dhe administratat e qytetit, bashkitë dhe organizatat civile.
Komunat më të prekura	Të gjitha komunat e qytetit
Afati i fundit	Viti 2026
Buxheti	30 milionë denarë

Titulli	Ndërtimi i një akuariumi në kopshtin zoologjik të Shkupit
Përshkrimi	Në kuadër të kopshtit zoologjik të Shkupit do të hapim një akuarium të ri, modern, sipas standardeve evropiane me një qendër arsimore (me mostra të llojeve të ndryshme të ujërave të ëmbla dhe segmenteve të organizmave detarë). Qendra (me akuariumin) do të ketë kryesisht qëllime edukative, por do të përdoret edhe për qëllime shkencore. Do të ketë edhe rolin e një qendre turistike, me mundësi për t'u lidhur me lumin Vardar, gjë që do t'i japë atij vlerë të shtuar. Funksionimi i qendrës mund të planifikohet edhe si një partneritet publik-privat. Objekti i qendrës (me akuariumin) do të jetë një objekt modern me efikasitet energjetik i përshtatur për njerëzit me aftësi të kufizuara. Zbatimi i tij do të kërkojë bashkëpunim me qeverinë e RSM-së.
Ndikimi i projektit	Përfitimet e projektit janë të shumta. Me zbatimin e projektit, Shkupi do të marrë një strukturë të re, tërheqëse brenda Kopshtit Zoologjik, e cila do të kontribuojë në rivendosjen e atraktivitetit të humbur të Kopshtit Zoologjik, dhe do të hapë mundësi të reja për zhvillimin e turizmit dhe ekonomisë (biznese të vogla).
Grupi i synuar	Nxënësit e shkollave, studentët, turistët, qytetarët e kategorive dhe moshave të ndryshme, komuniteti i biznesit
Komunat më të prekura	Të gjitha komunat e qytetit
Afati i fundit	2027
Buxheti	Sipas dokumentacionit të projektit

Titulli	Ndërtimi i Qendrës Kulturore "Esma Rexhepova"
Përshkrimi	Ndërtimi i një qendre moderne kulturore në Komunën e Shuto Orizarës, e cila do të mbajë emrin e artistes dhe humanistes legjendare Esma Rexhepova. Qendra do të ketë karakter shumëfunksional me salla të destinuara për aktivitete të ndryshme, kryesisht për banorët e komunës, por edhe për komunat e tjera të Shkupit. Qendra Kulturore «Esma Rexhepova» do të jetë një objekt modern me efikasitet energjetik, i përshtatur për personat me aftësi të kufizuara. Zbatimi i projektit do të bëhet në bashkëpunim me Qeverinë e Republikës së Maqedonisë dhe Komunën e Shuto Orizarës.
Ndikimi i projektit	Objekti do të mundësojë zbatimin e përmbajtjeve kulturore nga kultura dhe tradita rome, por edhe nga kulturat dhe traditat e komuniteteve të tjera dhe përmbajtje edukative. Gjithashtu do të hapë mundësi për vende të reja pune: administratë, staf teknik, punonjës kulturorë, etj.), si dhe mundësi për përfshirje sociale të komuniteteve.
Grupi i synuar	Të gjithë qytetarët
Komunat më të prekura	Shuto Orizari
Afati i fundit	Viti 2029
Buxheti	Sipas dokumentacionit të projektit

Titulli	Lëshimi në përdorim i urës "Mihailo Apostolski" dhe urës në Karposh 4 (në rr. "Lubljanska")
Përshkrimi	Ura Mihailo Apostolski u përfundua gjatë administratës së mëparshme të qytetit, por nuk u vu në funksion për shkak të zgjerimit të përealizuar të Bulevardit ASNOM, në drejtim të Qeramidnicës. Ka filluar shpronësimi i ndërtesave të vendosura në autostradë dhe projekti për atë pjesë të bulevardit është gati. Prioriteti i administratës së re të qytetit do të jetë përfundimi i bulevardit "ASNOM" sa më shpejt të jetë e mundur. Ura në rrugën "Lubljanska" është ndërtuar me fonde nga Qeveria e Republikës së Maqedonisë (programi TAV), për vënien në punë të saj është e nevojshme të lidhen me rrugët "Lubljanska" në Karposh 4 dhe "Skupi" në Zllokuqani. Për zbatimin e projektit ekziston dokumentacioni i projektit. Administrata e re e qytetit do të iniciojë bashkëpunimin maksimal dhe të përditësuar nga Ministria e Kulturës për kërkime arkeologjike në terren.
Ndikimi i projektit	Hapja e urave hap dy korridore të reja trafiku që lidhin komuna të shumta. Bllokimi i trafikut do të kapërcehet dhe trafiku në ato pjesë të Shkupit do të jetë më i shpejtë dhe më efikas.
Grupi i synuar	Të gjithë qytetarët
Komunat më të prekura	Karposh
Afati i fundit	Viti 2026
Buxheti	140 milionë denarë

Titulli	Ndërtimi i një parku kulturor, sportiv dhe rekreativ për të rinjtë në shtrirjen midis QRS "Boris Trajkovski" dhe "Vodovod"
Përshkrimi	Në këtë brez të gjelbër do të ofrohen përmbajtje të ndryshme, që do të pasurojnë jetën e përgjithshme jo vetëm të banorëve të rinj të Shkupit, por edhe të të gjithë banorëve të saj, por edhe të mysafirëve, gjegjësisht turistëve. Përveç gjelbërimit dhe pemëve të shumta, parku do të përfshijë gjithashtu objekte të ndryshme ku do të krijohet një arenë e-gaming, pistë go-kart, skenë kulturore verore, qendër rinore/hub, etj.
Ndikimi i projektit	Përmbajtje e re për të rinjtë në Shkup që do të fisnikërojnë jetën kulturore dhe argëtuese në qytet
Grupi i synuar	Të gjithë qytetarët
Komunat më të prekura	Të gjitha komunat e qytetit
Afati i fundit	2028
Buxheti	Sipas dokumentacionit të projektit

Titulli	Rikonstruksioni i plotë i QS "Saraj"
Përshkrimi	Ne do të kryejmë rikonstruksionin e plotë të shtigjeve, pajisjeve urbane dhe objekteve brenda QS "Saraj". Një tartan i ri do të shtrohet në pistën atletike të stadiumit, tribunat, tualetet publike, parkingu do të rindërtohen plotësisht dhe objektet e përkohshme dhe të rrënuara do të pastrohen.
Ndikimi i projektit	Shkupi dhe të gjithë adhuruesit e sportit dhe rekreacionit do të marrin një hapësirë të re funksionale për këtë qëllim, e cila mund të përdoret edhe për përgatitjen e ekipeve sportive dhe kombëtareve.
Grupi i synuar	Qytetarët, rekreacionistët dhe atletët
Komunat më të prekura	Saraj
Afati i fundit	Viti 2027
Buxheti	Sipas dokumentacionit të projektit

Titulli	Qendra e re sportive në Butel
Përshkrimi	Qyteti i Shkupit do të marrë pjesë aktive në ndërtimin e një qendre të re sportive në Butel, në një lokacion pranë lumit Serava. Ne do të hapim një shesh tjetër për të gjithë rekreacionistët. Planifikohet një rregullim i plotë hortikulturor, instalimi i pajisjeve urbane, rekuizitat sportive, ndërtimi i fushave të vogla sportive dhe një pistë skateboard.
Ndikimi i projektit	Hapësira e shkatërruar përgjatë lumit Serawa do të marrë një pamje krejtësisht të re të dobishme.
Grupi i synuar	Rekreacionistët dhe qytetarët
Komunat më të prekura	Butel
Afati i fundit	Viti 2028
Buxheti	Sipas dokumentacionit të projektit

Titulli	Park modern argëtues (me lunapark)
Përshkrimi	Një park argëtimi modern në vendin e lunaparkut të vjetër në Parkun e Qytetit. Hapësira do të strehojë 27 rekuizita të destinuara për fëmijë të moshave të ndryshme, si dhe ato familjare. Të gjitha rekuizitat do të përmbushin standardet dhe normat evropiane për cilësi dhe siguri, dhe parku argëtues do të ketë një kapacitet prej 3.000 vizitorësh në ditë. Ne po rikthejmë rrotën panoramike, së bashku me një sërë gjërash të tjera, të tilla si rrëshqitje, slitë, shëtitje me varka të vogla dhe makina, dhe "tajfuni" i adrenalinës. Përveç këtyre lehtësive kryesore, ka edhe pajisje ndihmëse si restorante, dyqane suveniresh, tualete, zyra biletash dhe objekte të tjera komunale.
Ndikimi i projektit	Fëmijët në Shkup do të mund të shijojnë përmbajtje emocionuese që stimulojnë imagjinatën e fëmijëve dhe përmirëson zhvillimin e tyre psikomotor.
Grupi i synuar	Fëmijët dhe të rinjtë
Komunat më të prekura	Të gjitha komunat
Afati i fundit	Viti 2028
Buxheti	1 miliard denarë

Titulli	Ndërtimi i një gjimnazi në komunën e Aerodromit
Përshkrimi	Komuna e Aerodromit është një komunë moderne urbane me rreth 80.000 banorë dhe një popullsi të madhe të re. Në komunë janë të vendosura tre shkolla të mesme profesionale dhe tetë shkolla fillore. Mungesa e një shkolle të mesme, një gjimnazi, është më se e dukshme dhe është apostrofuar vazhdimisht nga banorët e komunës së Aerodromit për më shumë se një dekadë. Ndërtimi i një shkolle të mesme, gjimnazi <<Kuzman Josifovski - Pitu>>, në një lokacion të përshtatshëm për një qëllim të tillë (sipas PDU dhe PGJU) në komunën më të populluar në Shkup. Objekti do të jetë një objekt modern, i përballueshëm, me efikasitet energjetik me shumë hapësira sociale për nxënësit e shkollave të mesme dhe një palestër funksionale për një sërë sportesh. Zbatimi i projektit do të jetë në bashkëpunim me Qeverinë e Republikës së Maqedonisë dhe Komunën e Aerodromit.
Ndikimi i projektit	Gjimnazi do të kontribuojë në përmirësimin e kushteve për arsimin e mesëm të gjimnazit në komunën më të populluar; do të bëhet një qendër e re për zhvillimin e të rinjve dhe arsimit; do të forcojë identitetin e Komunës së Aerodromit. Salla e sportit brenda gjimnazit do të rrisë kapacitetin e objekteve sportive në komunë duke hapur mundësi për zhvillimin e sportit dhe realizimin e aktiviteteve sportive dhe përmbajtjeve të tjera të ndryshme.
Grupi i synuar	Fëmijët dhe të rinjtë e Komunës së Aerodromit dhe Qytetit të Shkupit.
Komunat më të prekura	Aerodromi
Afati i fundit	Viti 2029
Buxheti	Sipas dokumentacionit të projektit

PËRMBAJTJA

ADRESA	2	3. Zhvillimi ekonomik dhe ekonomia inovative	29	6. Kultura, trashëgimia dhe identiteti	38
KANDIDATËT PËR KËSHILLTARË	4	3.1. Mbështetja për ndërmarrjet e vogla dhe të mesme	29	6.1. Mbrojtja dhe promovimi i trashëgimisë kulturore	38
ÇFARË KEMI BËRË NE PËR QYTETIN	6	3.2. Nxitja e investimeve	29	6.2. Skena kulturore bashkëkohore	39
ÇFARË (NUK) BËNË ATA?!	10	3.3. Zhvillimi i turizmit	30	6.3. Diversiteti dhe përfshirja	40
VIZIONI IM PËR SHKUPIN	12	3.4. Mbështetja e inovacionit dhe ekonomisë digjitale	31	7. Transformimi digjital dhe qeverisja efektive	41
SË BASHKU I NDRYSHOJMË GJËRAT!	20	4. Përfshirja sociale dhe zhvillimi i komunitetit	32	7.1. Digjitalizimi i shërbimeve të qytetit	41
1. 1. Ajri i pastër dhe qëndrueshmëria ekologjike	20	4.1. Arsimi dhe rinia	32	7.2. Transparenca dhe llogaridhënia	42
1.1. Lufta kundër ndotjes së ajrit	20	4.2. Mbështetja e grupeve të cenueshme	32	7.3. Qëndrueshmëria financiare	42
1.2. Hapësirat e gjelbra dhe biodiversiteti	22	4.3. Zhvillimi i komunitetit dhe pjesëmarrja qytetare	33	8. Bashkëpunimi dhe zhvillimi rajonal	43
1.3. Menaxhimi i qëndrueshëm i mbetjeve	23	4.4. Sporti – një qytet aktiv dhe i shëndetshëm	34	8.1. Bashkëpunimi me komunat	43
2. Transporti publik efikas dhe infrastruktura e transportit	25	5. Planifikimi urban dhe infrastruktura	35	8.2. Zhvillimi rajonal	43
2.1. Modernizimi i transportit publik	25	5.1. Urbanizmi bashkëkohor dhe planifikimi hapësinor	35	PLANI I ZBATIMIT	44
2.2. Infrastruktura e çiklizmit	26	5.2. Hapësirat publike	36	Fazat e zbatimit	44
2.3. Përmirësimi i kushteve të ecjes	27	5.4. Infrastruktura dhe shërbimet publike	37	Kornizat financiare	44
2.4. Menaxhimi dhe siguria në trafik	28			Monitorimi dhe vlerësimi	45
				Mekanizmat e monitorimit dhe përshtatjes	45
				PROJEKTET KAPITALE	46
				PROJEKTE TË TJERA	59

LUFTOJMË PËR SHTËPINË TONË

СДСМ
И КОАЛИЦИЈАТА

